

Dokument

BILAGA 13

Projekt

Delgeneralplan för Mastbacka vindkraftspark

Datum

13.4.2022

PEDERSÖRE KOMMUN

SAMMANSTÄLLNING AV FÖRSLAGSKEDETS RESPONS

SAMT BEMÖTANDEN TILL DESSA

PEDERSÖRE
Anno 1348

RAMBOLL

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Utlåtanden:	4
1. Jakobstad - Hälsoinspektionen	4
2. Forststyrelsen	4
3. Traficom	5
4. Fingrid	5
5. Finavia	5
6. Naturresursinstitutet Luke	5
7. Tillståndsnämnden i Pedersöre	5
8. Österbottens Förbund	6
9. Österbottens museum	6
10. Kronoby kommun	6
11. Österbottens Räddningsverk	7
12. Kauhava Stad	7
13. 2.logistikts regemente / Försvarmakten	7
14. Telia Finland Oyj	7
15. Elisa Oyj	8
16. Meteorologiska institutet	8
17. JNT	8
18. Finlands viltcentral	8
19. Suomen Turvallisuusverkko Oy	9
20. Tekniska nämnden i Pedersöre	9
21. NTM-centralen	9
Anmärkningar:	11
1. Anmärkning 1	11
2. Anmärkning 2	11
3. Anmärkning 3	12
4. Anmärkning 4	12
5. Anmärkning 5	14
6. Anmärkning 6	14
7. Anmärkning 7	15
8. Anmärkning 8	16
9. Anmärkning 9	16
10. Anmärkning 10	16
11. Anmärkning 11	16
12. Anmärkning 12	17
13. Anmärkning 13	17
14. Anmärkning 14	17
15. Anmärkning 15	17
16. Anmärkning 16	18
17. Anmärkning 17	18
18. Anmärkning 18	19
19. Anmärkning 19	20
20. Anmärkning 20	20
21. Anmärkning 21	20
22. Anmärkning 22	20
23. Anmärkning 23	21

24.	Anmärkning 24	22
25.	Anmärkning 25	22
26.	Anmärkning 26	24
27.	Anmärkning 27	25
28.	Anmärkning 28	25
29.	Anmärkning 29	25
30.	Anmärkning 30	26
31.	Anmärkning 31	27
32.	Anmärkning 32	27
33.	Anmärkning 33	28
34.	Anmärkning 34 (35)	28
35.	Anmärkning 35	30
36.	Anmärkning 36	30
37.	Anmärkning 37	31
38.	Anmärkning 38	31
39.	Anmärkning 39	32
40.	Anmärkning 40	32
41.	Anmärkning 41	32
42.	Anmärkning 42	32
43.	Anmärkning 43	34
44.	Anmärkning 44	34
45.	Anmärkning 45	34
46.	Anmärkning 46	34
47.	Anmärkning 47	35
48.	Anmärkning 48	35
49.	Anmärkning 49	35
50.	Anmärkning 50	36
51.	Anmärkning 51	37
52.	Anmärkning 52	37
53.	Anmärkning 53	37
54.	Anmärkning 54	38
55.	Anmärkning 55	38

Nedan har redogjorts för de centrala punkterna i responsen som inlämnats under planförslagets påseendetid den 7.7.-7.9.2021. Vissa delar av responsen har översatts till svenska.

Utlåtanden:

1. Jakobstad - Hälsoinspektionen

- Eftersom inga bullermätningar och skuggningseffekter kan göras på förhand, baserar sig bullerutredningen och skuggningseffekterna på modellering. *Fritidsbostad a* har enligt modellen för skuggningseffekter en skuggningseffekt på 43 h och 49 min per år där rekommendationen är 30 h/år vid teoretisk maxsituation och 49 minuter per dag där rekommendationen är 30 min/dag vid teoretisk maxsituation. Ifall att problem uppstår med skuggning eller störande buller vid någon bostad invid vindkraftsområdet ska verksamhetsidkaren utföra verkliga mätningar av skuggningseffekter, eller av buller inomhus. Efter det ska det vidtas behövliga åtgärder, t.ex. genom att stänga av vindkraftverken under vissa tider. Etha Wind föreslår i sin skuggningseffektsutredning också detta. Miljöhälsovården anser ändå att ännu viktigare skulle vara att vindkraftverket från början ska placeras tillräckligt långt bort från bostäderna eftersom rekommendationerna för den teoretiska maxsituationen överskrids.

Bemötande: En teoretisk matsituation innebär att alla kraftverk antas vara i drift utan uppehåll och där himlen alltid är molnfri. Det är mycket osannolikt att teoretiska maxsituationer ska inträffa. Uppgjorda simuleringar visar att man inte överskrider 8h/år vid någon av de närliggande bostäderna eller fritidsbostäderna. Vindkraftverken ska ändå vara tekniskt justerbara för att kunna förhindra att olägenheter uppstår. Föranleder inte ändringar.

- Större uppmärksamhet bör fästas vid vindkraftverkets flygvarningsljus. Ett blinkande ljus är betydligt mera störande för omgivningen än t.ex. ett medelintensivt fast rött ljus eller en radaranordning.

Bemötande: Traficom besluter om vindkraftverkens flygvarningsljus. Föranleder inte ändringar.

2. Forststyrelsen

- Som närmast under en kilometer från planområdet ligger Natura 2000 området Angjärvmossen, som är ett nationellt betydande ungt högmossområde, där det finns värdefull fågelfauna. Elledningsalternativ A är planerat att gå väster om Natura 2000 området Angjärvmossen, som jordkabel längs med en skogsbilväg. Skogsbilvägen går som närmast 200 meter från områdets gräns. Forststyrelsen anser att man borde observera vilka påverkningar elledningsalternativ A har på närliggande Natura 2000 område och undvika åtgärder under de mest känsliga häckningstiderna.

Bemötande: Utlåtandet beaktas, alternativten kommer utredas närmare tillsammans med NTM-centralen efter att planen färdigställts. Bedömningen är att det går att ordna elöverföringen med jordkabel på sådant sätt att inte natura-2000 områdets värden påverkas. Häckningstider ska beaktas vid förverkligandet. Uppföljning av konsekvenser överenskommes separat med NTM-centralen.

- I naturinventeringen har man upptäckt skogsren och att de tydligen har bosatt sig ca 5 km norr om planområdet. I inventeringen påpekas det att det finns en passlig myr inom planområdet där det skulle passa att skogsrenen i framtiden skulle bosätta sig. I den senaste upplagan av Bevarandestatus 2019 anses skogsrenen som en nära hotad klass (NT). Forststyrelsen representerar MetsäpeuralIFE som främjar skogsrenens spridning i Suomenselkä området. Forststyrelsen observerar att man i planförslaget inte har nämnt skogsrenen. Anser att man borde bedöma vilken påverkan vindkraftsprojektet har på skogsrenen, och att man även tar i beaktan Purmo vindkraftspark som planeras ca. 8 km väster om Mastbacka. För skogsren som används grönförbindelser kan de sammantagna konsekvenserna av flera vindkraftsprojekt potentiellt påverka djurens förflyttning och spridningen i området.

Bemötande: Konsekvenserna för skogsrenen kan kompletteras i planbeskrivningen. Naturinventeringen ger bra information om platser där skogsren mestadels har förekommit, dessa ligger enligt utredningen i huvudsak utanför planläggningsområdet.

Eftersom Purmo vindkraftspark inte har kommit så långt i processen att kraftverkens antal och placering är fastställda är det svårt att bedöma de sammantagna konsekvenserna i detta skede. När konsekvenserna för Purmo vindkraftspark bedöms kommer de sammantagna konsekvenserna av alla officiella projekt att bedömas.

3. Traficom

- Påpekar att vindkraftsparken ligger inom Karleby-Jakobstad flygfälts höjdbegränsningsområde och att vindkraftsparken kan påverka flygtrafikens smidighet. Begränsningen bör beaktas vid områdets planering och kraftverkens höjdbestämmelser.

Bemötande: Flyghindersutlåtanden har begärts under planläggningsprocessen och den totala höjden på vindkraftverken har anpassats enligt gällande höjdbegränsningar. Föranleder inte ändringar.

4. Fingrid

- Har inget att anmärka.

Bemötande: Föranleder inte ändringar.

5. Finavia

- Har inget att anmärka.

Bemötande: Föranleder inte ändringar.

6. Naturresursinstitutet Luke

- På området har upptäckts spår där Uttern har fortplantat sig, och man bör därmed observera att vintermatställena är viktiga för Utterns fortplantning. På området vet man att det finns björniden, och att de förekommer lodjur och enstaka järv och varg. År 2019 såg man för första gången skogsren på området. På området finns en lokalt stor tjäderspelplats, vars kärnområde inte har kunnat bestämmas. Tjäderspelplatsen bör ändå beaktas vid vindkraftverkens placering. Eftersom hönsfåglar lätt kolliderar med vindkraftverk borde tornens nedre del målas med samma färg som den omringande skogen för att lindra de skadliga konsekvenserna. När det gäller just skogshönsfåglar är det möjligt att projektet kommer vara till olägenhet för viltbestånden i området och därmed även för jakten.

Bemötande: Konsekvenserna för skogsrenen kan kompletteras i planbeskrivningen. Spelplatsen har beaktats i planeringen och inga vindkraftverk har anvisats till dessa ställen. Avgränsning av spelplatsen har anvisats i naturinventeringen och förslaget.

Vindkraftverkens färgsättning bestäms i samråd med ifrågavarande sakkunniga myndigheter. Enligt kollisionsberäkningar som uppgjorts som stöd för projektet bedöms konsekvenserna för skogshönsfåglarna inte vara betydande.

7. Tillståndsnämnden i Pedersöre

Cirka 8 km sydväst om Mastbacka vindkraftspark pågår planeringen av Purmo vindkraftspark. I planutkastet framgår inte hur eventuella samverkningar med Purmo vindkraftspark tagits i beaktande vid planeringen av Mastbacka vindkraftspark. Eventuell samverkan mellan projekten bör utredas, både när det gäller konsekvenser för naturen och konsekvenser för boende inom påverkningsområdet.

Bemötande: Eftersom Purmoprojektet inte officiellt har framskridit så långt att det finnas något tillförlitligt alternativ att ta ställning till kan inte noggrannare bedömning göras i detta skede. Inom ramen för planläggningen och konsekvensbedömningen av Purmo vindkraftspark kommer de sammantagna konsekvenserna att bedömas.

Avståndet mellan Mastbacka och Purmo är ca 8km, dvs. så pass stort att någon betydande samverkan inte kommer uppstå. Eftersom kraftverken är höga kommer landskapsbilden i vissa områden att påverkas av båda vindkraftsprojekten. Beskrivningen kan förtydligas gällande samverkande konsekvenser.

Området ligger inte på det centrala flyttstråket för flyttfåglar. Skogarna kvarstår tillräckligt enhetliga kring och mellan vindkraftsområdena så att djurlivet kan röra sig i skogarna. Inom planområdet kommer uppskattningsvis under 1% av Mastbacka-områdets areal uppskattningsvis att påverkas av markarbeten.

- Enligt utkastet till Jakobstadsregionens klimatstrategi ska klimatkonsekvenserna utvärderas i samband med planernas konsekvensbedömning. I planbeskrivningen bör därför ingå en analys på vindkraftsparkens inverkan på klimatet. Utsläppen som framställningen av kraftverken, byggande av vindkraftsparken och rivningen av vindkraftsparken förorsakar bör jämföras med den mängd utsläppsfri el som kraftverken kommer att producera under sin livstid.

Bemötande: Konsekvenserna för klimatet kan kompletteras i planbeskrivningen.

- Den odikade myrmarken mellan Torrmossen och Svedjebacken (figur c) kunde med fördel beaktas genom att området får en skyddsbezeichnung i delgeneralplanen.

Bemötande: I delgeneralplanen följs naturinventeringens rekommendationer. Ärendet har granskats separat med naturinventeraren. Det finns inte skäl att anvisa området med separat skyddsbezeichnung eftersom figur c är en så liten del i ett större område som genomgått mycket förändringar. Området som helhet är så att säga i förändrat tillstånd. P.g.a. den kraftiga utdikningen runt omkring kommer figur c sannolikt också på sikt att helt tappa sitt värde.

8. Österbottens Förbund

- Har inget att anmärka eftersom den inte är av regional betydelse. Gränsen för regionalt betydande vindkraftsparker som ska anvisas i landskapsplanen är 10 kraftverk eller fler.

Bemötande: Föranleder inte ändringar.

9. Österbottens museum

- Noterar att Lillbastubackens tjärdal identifierad i projektets inventering 2019 har förts in i fornminnesregistret som ett övrigt kulturminne. Markeringen av objektet på plankartan ska ändras för att motsvara skyddsnivån. Samtidigt bör hänvisningen till museimyndigheten i planbestämmelserna för övriga kulturminnen ändras till museet med regionalt ansvar.

Bemötande: Benämningen och anvisande av tjärdalen ändras på kartan och i planhandlingarna, bestämmelserna justeras.

10. Kronoby kommun

- Har inget att anmärka.

Bemötande: Föranleder inte ändringar.

11. Österbottens Räddningsverk

- Enligt räddningsverkets information kan is och andra delar från kraftverket slungas upp till 500m från vindkraftverket. Det finns även risk för brand. Vid bränder har konstaterats att delar från kraftverket slungats upp till 500 m från vindkraftverket. Räddningsverket anser att inga byggnader, friluftsleder eller övriga allmänna vistelseområden bör finnas närmare än 600m meter från kraftverken.

Bemötande: Risken för iskastning har bedömts i planförslagets planbeskrivning. Allmän akt-samhet ska följas då man rör sig i området. Endast småskaligt byggande för skogsbrukets ändamål tillåts inom området. Inga officiella friluftsleder eller vistelseområden finns inom 600 m från kraftverken.

- Räddningsmyndigheten påminner om att räddningsverket inte har möjlighet att släcka en eventuell brand i vindkraftverk. Detta medför att ägaren och verksamhetsidkaren för egen del är ansvarig att på området förebygga olyckor och med egen beredskap ansvara för säkerheten i vindkraftsparken

Bemötande: Aktören ansvarar för att släckning av brand är möjligt.

- För kraftverksområdet i helhet bör uppgöras en räddningsplan.

Bemötande: Aktören ansvarar för uppgörande av räddningsplan i enlighet med myndigheters direktiv.

- På grund av planens omfång finns det skäl att reda ut om verksamhetsidkaren är skyldig att göra en anmälan till räddningsmyndigheten om liten industriell användning och lagring av farliga kemikalier enligt lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

Bemötande: Behovet av en anmälan om liten industriell användning av farliga kemikalier reds ut i samband med den tekniska och mer noggranna planeringen.

12. Kauhava Stad

- Har inget att anmärka eftersom området ligger längre än 13km bort från stadens gräns.

Bemötande: Föranleder inte ändringar.

13. 2.logistiks regemente / Försvarmakten

- Har inget att anmärka om planförslaget, förutsatt att vindkraftverkens antal, placering och max höjd överensstämmer med Generalstabens godkännandeutlåtande. Om de förverkligade kraftverkens höjd överstiger 10m eller mer, eller om deras placering skiljer sig över 100m från det vad Försvarmakten har godkänt i det slutgiltiga utlåtandet, skall ett nytt utlåtande om godkännande och undersökningsbehov fås från huvudstaben. Om ändringarna är mindre än de ovan nämnda, skall dessa informeras till huvudstabens operativa avdelning.

Bemötande: Inga ändringar har gjorts som skulle kräva nytt utlåtande. Nytt utlåtande begärs om det görs förändringar i kraftverkens placering i samband med bygglovsprocessen.

14. Telia Finland Oyj

- Telia Finland Oyj har inga radiolänkar som går genom området och den kommande vindkraftsparken påverkar inte Telias radionätverk.

Bemötande: Noterat, föranleder inte ändringar.

15. Elisa Oyj

- Förklarar att de inte är emot projektet, men vill att man beaktar hur det påverkar Elisás Teletrafik. På projektets influensområde kan man i fortsättningen inte bygga radiolänksystem.

Bemötande: Noterat, föranleder inte ändringar.

16. Meteorologiska institutet

- Har inget att anmärka eftersom planområdet är längre än 20km från närmaste väderobservationsstation.

Bemötande: Noterat, föranleder inte ändringar.

17. JNT

- Delgeneralplanen medför inga kostnader för JNT:s del. De tar gärna del i byggnationen av delgeneralplaneområdet genom att samtidigt lägga ner rörkanaler och kablar för framtida behov och framför allt för att möjliggöra anslutning av nya fastigheter till JNT:s fibernät. Därmed kan högklassiga Internet-, TV- och Telefonitjänster levereras åt kunder på nya delgeneralplaneområdet.

Bemötande: Noterat, föranleder inte ändringar.

18. Finlands viltcentral

- Inventeringen av risker för djurlivet är väl gjorda på området. En vindkraftspark har dock alltid negativ viltpåverkan vilket också konstateras i planbeskrivningen (6.5). På det ifrågasatt vindkraftsparkområdet förekommer nästan alla landlevande viltarter som förekommer i Finland (Jaktlag 5S Vilt och icke fredade djur) och därför bör påverkan för dessa omsorgsfullt undersökas och uppföljas samt åtgärdas ifall negativa konsekvenser uppstår. Förekommande viltarter i området bör även beaktas och påverkan undersökas också i ett samband med planerad vindkraftspark i Purmo som ligger på bara 8 km. avstånd.

Bemötande: Noterat. Uppgjorda utredningar har ansetts vara tillräckliga av berörda myndigheter. Uppföljning av konsekvenser kan vid behov genomföras i samråd med NTM-centralen efter att projektet förverkligats.

- Preventiva åtgärder för förhindrande av fågelkollisioner (gäss, skogshönsfåglar och rovfåglar) med både kraftverk samt stag bör göras tex. kan ett rotorblad enkelt målas med svart kontrastfärg före de monteras upp, också kraftverkspelaren kan förses med kontrastfärg eller belysas med nedåtriktat ljus vid vissa väderleksförhållanden och eventuella stag till kraftverket bör visualiseras med märkning av typ som används på elöverföringslinjer för att förhindra fågelkollisioner. Flyghinderljuset skall inte vara fast lysande utan bör förverkligas som blinkande ljus eller s.k. stroboljus.

Bemötande: Noterat. Utformning av belysning samt vindkraftverkens färgsättning bestäms av Traficom och berörda myndigheter.

- Jakten är för Kust-Österbottningarna inte bara en mycket viktig fritidssysselsättning utan även för hushållen en ekonomiskt viktig fråga som över 10 000 personer i enbart Kust-Österbottens region utövar. Jakt är en stor bidragande orsak till den levande landsbygd som eftersträvas. Att kunna utöva jakt har således påverkan på ett stort antal människor också lokalt.

Av denna orsak anser Kust-Österbottens region att man också konsekvent bör beakta jaktutövningen vid bedömningar gällande människans hälsa, levnadsförhållanden och trivsel. Då användningen av området som en aktiv jaktmark påverkas och denna påverkan ger konsekvenser bör detta kontinuerligt uppföljas, klargöras och utvärderas med de berörda jaktföreningarna samt markägarna som innehar eller äger jakträtt på ifrågavarande område.

Bemötande: Planen tar ställning till konsekvenserna för jakten på en övergripande nivå och belyser vilka begränsningar som uppstår. Jakt kan även i fortsättningen bedrivas inom området.

Aktören för diskussioner med arrendetagare och jaktlag så att alla parter är medvetna om vad vindkraften medför för nyttjandet av området.

- De lokala jaktklubbarna och Pedersörenejdens jaktvårdsförening bör aktivt höras gällande planering samt vid förverkligande av olika alternativ som påverkar områdets viltarter samt dess vandringar samt vid uppföljningen av konsekvenser, detta då jaktvårdsföreningen är viltförvaltningens enhet på lokal nivå. Jaktvårdsföreningen ansvarar för främjandet av hållbar viltushållning på sitt verksamhetsområde samt svarar för främjandet och organiseringen av jägarnas frivilligverksamhet samt lokalt sköter de för jaktvårdsföreningarna föreskrivna offentliga förvaltningsuppgifterna. Information om områdets viltstammar kan också erhållas av jaktvårdsföreningen eller naturresursinstitutet då det på jaktvårdsföreningarnas områden inventeras vilttrianglar två gånger årligen, tidigare gjorda inventeringar med början från 1988- samt senast gjorda inventering kan användas för att få reda på områdets viltstam. På ifrågavarande område är vilt triangel nr. 1024 belägen och därför fås bra jämförelse/utvärderings- material gällande påverkanför området från denna vilttriangel.

Bemötande: Informationen som omnämnts har beaktats i naturinventeringar. Vid eventuella uppföljningar av konsekvenserna kan tidigare data nyttjas för uppgörande av jämförelser.

19. Suomen Turvallisuusverkko Oy

- Har inget att anmärka på.

Bemötande: Föranleder inte åtgärder.

20. Tekniska nämnden i Pedersöre

- Planbeskrivningen tillsammans med utförda utredningar ger ett bra underlag för att få en tillräcklig uppfattning om projektet. Vagnätet och övrig infra på området är antingen i statens eller privat ägo varför tekniska nämnden inte har något att påpeka.

Bemötande: Föranleder inte åtgärder.

21. NTM-centralen

- Planläggningsområdets areal saknas ännu i utgångsuppgifterna. Ej heller har noggrannare grunder för avgränsning av planläggningsområdet presenterats. Utredningarna och analyserna har dock utförts med motiverade avgränsningar. Naturinventeringarna har kompletterats och deras resultat har beaktats på ett tillräckligt sätt vid uppgörande av planen. Även landskaps-, buller och skuggutredningarna är omfattande.

Bemötande: Arealuppgifter ingår i förslagsskedets planbeskrivning likaså grunderna för avgränsning av planområdet. Detta har alltså redan beaktats och föranleder därför inga åtgärder.

- Trafikfrågorna har utretts tillräckligt för både byggnation och drift. NTM-centralen påpekade i sitt utlåtande i beredningsskedet att vindkraftverk tv6 ligger för nära landsväg 7450 (Ålandsvägen). Avgränsningen av tv-området har inte korrigerats i planförslaget, även om det i bemötandet framgår att avgränsningen har justerats.

Området för vindkraftverk ska avgränsas så att kraftverket inte kan placeras mindre än 290 meter från vägen. Avståndet bestäms av vindkraftverkets totalhöjd och landsvägens skyddsområde. Landsvägens skyddsområde är 20 meter på region- och förbindelsevägar. Beteckningen för vindkraftverkets riktgivande läge är inte relevant i ärendet.

Bemötande: Byggnadsytan för tv-6 har i planförslaget justerats så att vindkraftverket inte kan placeras närmare än 290 m från vägen. Föranleder inga åtgärder.

- Delgeneralplanen får enligt 77 a § markanvändnings- och bygglagen användas som grund för direkta bygglov för vindkraftverk. I de allmänna bestämmelserna finns dock en bestämmelse om eventuellt behov av miljötilstånd enligt lagen om vissa grannelagsförhållanden. På basen av delgeneralplanens utredningar borde inte sådana oskäligen olägenheter uppstå, varvid bestämmelsen kan vara överflödigt. Däremot ska lagens krav uppfyllas trots planbestämmelsen.

Bemötande: Noterat. Planbestämmelsen är i princip överflödigt men ändå förtydligande. Delgeneralplanen har uppgjorts så, att miljötilstånd inte krävs. Bestämmelsen kan tas bort ur förslaget.

Anmärkningar:

1. Anmärkning 1

- Anser att Lappfors är den mest fridfulla, vackra och natursköna platsen i Pedersöre tack vare närheten till naturen, skogen och stillheten. Påpekar att naturen i Lappfors alltid varit ett ställe dit man söker sig till för att hämta energi och fly från den stressiga vardagen många lever i. Tycker att det är oerhört viktigt att kunna vandra i orörd natur och enbart kunna höra ens egna tankar, fåglarnas kvitter, vinden i träden eller skvalpandet av vattnet mot stranden vid någon av de många sjöar som finns i Lappfors. Att helt enkelt få omslutas av det lugn som bara förekommer när man befinner sig i orörd natur.

Vill i fortsättningen kunna göra allt detta utan att störas av blinkande lampor, ett konstant brusande ljud eller andra störelsemoment som kommer innebära att man inte längre kan njuta av lugnet och naturen i Lappfors igen.

Har alltid haft som avsikt att flytta tillbaka till Pedersöre efter att ha blivit klar med studierna, vilken hen har gjort nu, om än det kanske är tillfälligt. Tyvärr kommer många andra unga och äldre, söka sig bort från Pedersöre ifall vindkraftsparken blir av. Anledning till detta eftersom de tysta och mörka områden de lever i Lappfors, är så viktiga för dem som bor där och utan dem försvinner byns dragningskraft.

De mörka och tysta områdena har en ovärderlig plats i många kommuninvånarens liv. Ifall man placerar vindkraftverken här kommer kommun förlora ett viktigt, naturskönt område som många i kommunen samt även andra kommuners invånare, besöker för att njuta av de tysta och mörka områdena, som är en så viktig del av det samhälle vi lever i idag där industrin, brus och stress tar allt större plats. Anser att det finns andra platser i Pedersöre som är mer lämpliga för vindkraftverk än mitt i de tysta och mörka områdena.

När det kommer till kritan är naturen det viktigaste vi har och vi bör värna om och skydda den till det yttersta. Därför anser hen att Pedersöre bör bevara de tysta och mörka områdena så långt det bara går och att dessa områden inte är lämpliga platser att uppföra vindkraftverk på.

Bemötande: Åsikterna noterade. Vindkraftsparken kommer medföra förändringar i miljön.

Planområdet ligger på ett område som enligt Österbottens förbunds utredning klassificeras som tyst område med landsbygdshimmel (enligt Bortle-skalan). Enligt utredningen finns ca 13 100 ha tysta områden i Pedersöre vilket är 3:e mest bland Österbottens kommun och motsvarar ca 16,5 % av kommunens markområden. Enligt Pedersöre kommuns utredning av tysta och mörka områden kan Mastbacka vindkraftspark inverka på tystnaden vid delar av Angjärv naturskyddsområde och delar av Esse å (rekreationsled) eftersom de ligger inom 2 km från planområdet. Enligt kommunens utredning kan 500–950 ha av de tysta områden i kommunen komma att påverkas av Mastbacka vindkraftspark. Av kommunens tysta områden med naturvärden och rekreationsvärden kan 1–5 ha komma att påverkas av vindkraftsparken.

Resultatet av alla uppgjorda utredningar (bl.a. buller, skuggning), som behandlar avståndet till känsliga objekt/områden uppfyller de krav som ställs vid planering av vindkraftverk och Pedersöre kommuns beslut om minimiavstånd mellan vindkraftverk och bostadsbebyggelse.

2. Anmärkning 2

- Påpekar att de bor ca 2km från vindkraftverk nr1 och innehar också odlingsmark i direkt anslutning till planområdet, alldeles i närheten av alternativ B för el överföringen. I förslaget till delgeneralplanen gällande konsekvenser av vindkraftsparken står följande; "Som störst är konsekvenserna nära bosättning, på känsliga områden, såsom till exempel på naturskyddsområden och i värdefulla landskapsområden." Vidare påstås i fotomontaget (3D-modelleringen) från Nordanåvägen att "inverkan kommer ställvis vara stor" och slutligen; "Vindkraftverken kommer dominera landskapsbilden"

Anser att vindkraftsparken planeras för nära fast bosättning och att invånarnas åsikter gällande avståndet till denna park inte har beaktats tillräckligt i planen. Påpekar att det är de fast bosatta som ska ta konsekvenserna av det stora ingreppet i landskapsbilden för många

år framöver. Förstår inte varför vindkraften planeras så nära fast bosättning utan att de på något sätt kan påverka saken (Eftersom de inte heller är markägare på området), trots att det ändå är vi som påverkas mest av parken!
Önskar att deras synpunkter tas i beaktande.

Bemötande: Planläggningens syfte är att hitta kompromisser mellan olika intressen men alla åsikter beaktas i planeringen. Vindkraftsparken kommer onekligen att medföra förändringar i miljön. Resultatet av alla uppgjorda utredningar (bl.a. buller, skuggning), som behandlar avståndet till känsliga objekt/områden uppfyller de krav som ställs vid planering av vindkraftverk och Pedersöre kommuns beslut om minimiavstånd mellan vindkraftverk och bostadsbebyggelse. Såväl positiva som negativ fakta ska ligga till grund för beslut i ärendet.

3. Anmärkning 3

- Anser att man skall bibehålla mörka och tysta områden i Pedersöre, i huvudsak finns dessa runt Purmo och Lappfors, men även på andra ställen i Pedersöre. Dessa är även ställen dit man planerar vindkraftverk. Påpekar att det strider mot landskapsförbundets principer. Säger att hen är har flyttat till Pedersöre annanstans ifrån, och att hen ser dessa områden från en annan synvinkel, hen ser dess unikhet. Påpekar att Pedersöre marknadsför bl.a. dess fina natur, och att allt detta skulle hotas med ett vindkraftverksbygge. Anser att mörka och tysta området bör skyddas från industri, byggande och annat som ändrar landskapsbilden. Påpekar att dessa områden är i framtiden Pedersöres styrkor inom bl.a. turism. Hänvisar till de hundratals karavanare som årligen besöker Sexsjö, en del spenderar stor del av året på området, en del t.o.m. året runt. Eftersom det på området inte finns service, såsom restauranger, betyder de att besökarna uppskattar lugnet och naturen i området. Om man skulle förstöra Pedersöres mörka och tysta områden med vindkraft, skulle man också förstöra kommunens rykte, och de håller inte sitt ekologiska eller etiska värde. Säger att man i framtiden vill bo mer avskilt, och vill ha naturen i deras livsmiljö. Eftersom Pedersöre ligger nära Jakobstad och Karleby, kan en flytt från städerna vara en möjlighet, sålänge Pedersöre erbjuder den dragningskraft, som familjer och människor som flyttar från stan, strävar efter, och detta är i Pedersöre just mörka och tysta områden.

Om vindkraftverksbyggandet fortsätter i västra Finland som det nu planeras, kommer områden som är fria från vindkraft att ha stor efterfrågan och stort värde. Anser att Pedersöre absolut skall bibehålla mörka och tysta områden och utveckla deras miljö på ett hållbart sätt.

Bemötande: Åsikterna noterade. Vindkraftsparken kommer onekligen att medföra förändringar i miljön.

Planområdet ligger på ett område som enligt Österbottens förbunds utredning klassificeras som tyst område med landsbygdshimmel (enligt Bortle-skalan). Enligt utredningen finns ca 13 100 ha tysta områden i Pedersöre vilket är 3:e mest bland Österbottens kommun och motsvarar ca 16,5 % av kommunens markområden. Enligt Pedersöre kommuns utredning av tysta och mörka områden kan Mastbacka vindkraftspark inverka på tystnaden vid delar av Angjärv naturskyddsområde och delar av Esse å (rekreationsled) eftersom de ligger inom 2 km från planområdet. Enligt kommunens utredning kan 500–950 ha av de tysta områden i kommunen komma att påverkas av Mastbacka vindkraftspark. Av kommunens tysta områden med naturvärden och rekreationsvärden kan 1–5 ha komma att påverkas av vindkraftsparken.

Resultatet av alla uppgjorda utredningar (bl.a. buller, skuggning), som behandlar avståndet till känsliga objekt/områden uppfyller de krav som ställs vid planering av vindkraftverk och Pedersöre kommuns beslut om minimiavstånd mellan vindkraftverk och bostadsbebyggelse.

4. Anmärkning 4

- Eventuella bygget motiveras med att lokala arbetsplatser under byggtiden, har pratats om 5000 manskapsår. Det finns inga garantier att de arbetsplatserna blir lokala eftersom de konkurreras offentligt. Vindkraftsbolagen kan manipulera den konkurrensen eftersom deras intresse är bara att bygga parken med maximal vinst och sen sälja den till investerare. Inte alls

omöjligt att det anlitas utländska entreprenörer med minimiavlönad arbetskraft och motsvarande oklarheter. Detta är saker som vi i Pedersöre inte kan påverka men går miste om alla skatteintäkter från markbygget isåfall och vi närboende förlorar vår hemnatur och miljö för alltid. Detta argument om kommande arbetsplatser felanvänds och annonseras bara för att få invånarna mer positiva till vindkraften. Kommande arbetsplatserna till kommunen är enbart spekulationer!!

Bemötande: Åsikten noterad. Aktörens avsikt är att kunna använda lokala entreprenörer i så stor grad som möjligt. Vissa typer av tjänster finns inte att få lokalt (bl.a. lyftkranen som krävs för montering). Bland annat jordbyggnadsföretag anlitas gärna lokalt.

- Vad kommer till argumentet om den gröna elen tror jag att byggskedet äter upp all inbesparning av fossila utsläpp. Transport av ca 500m³ betong, 5100m³ kross och jordbyggningsmaterial, och 60ton armeringsjärn PER MÖLLA ger nog ett enormt fossilt fotsteg. Kalytorna med krossbeläggning hör inte heller hemma i så gott som orörd natur. Det jämfört med den osäkra, ojämna och oreglerbara produktion av el-energi ger ganska dyrt kWh-pris/kg byggnadsmaterial. Sen är livscykeln för möllan enbart 20–30 år också vilket gör det ännu mer ohållbart att förstöra naturen och miljön oersättligt för denna osäkra energimängd. Lappforsvägen samt övriga stamvägar i Mastbackaområdet kommer inte att hålla för den belastning som eventuella bygget skulle medföra. Vägarna blir så gott som oanvändbara redan under jordbrukets säsongtider. Vindkraftsbyggaren ersätter enbart väguppehållet om de överbelastar vägarna och kör med tyngre lass än vägen är klassad för. Detta betyder att vägarna blir helt sönderkörda och vindkraftsbolaget blir inte ersättningsskyldigt eftersom en enskild transports massa inte kommer att överstiga vägens klassificering. Den sammanlagda återkommande belastningen däremot kommer att göra vägarna så gott som obrukbara för personbilar. Statsskötta stamvägarna här på glesbygden är alltid sämst i skick nu redan och efter en sådan här eventuell påfrestning blir de rent av urusla i skick. Vi närboende här får bekosta det genom återkommande service på bilunderrede, hjulupphängningar och fjädringssystem.

Bemötande: Vindkraften är ett komplement till övrig energiproduktion. Det rådande världsläget har aktualiserat nödvändigheten av så hög självförsörjningsgrad som möjligt. Konsekvensbedömningen kan kompletteras gällande klimatpåverkan.

Aktören ansvarar för upprustning och förbättring av vägnätet så att det klarar av transporterens belastning och håller hög klass. Aktören ansöker om transporttillstånd och kommer överens om villkoren med vägghållaren (NTM-centralen).

- Hur kommer detta att inverka på kommande befolkningsstruktur? Vi återvände till Purmo efter militärtjänstgöring och 5 år jobb i Vasa och byggde och bildade familj här eftersom vi ville bo i lugn och stressfri miljö mitt i naturen. Kommer ungdomar i framtiden att göra så om hela Purmo är fullt med vindmöllor? Fritidsbebyggelsen, rekreativ verksamheten och Campingområdet påverkas knappast positivt av vindkraften. Barnfamiljer flyttar bort, ungdomarna återvänder inte, befolkningen föråldras, elevantalet i skolan minskar, bygglovsansökningarna minskar, servicen i byn dör ut och fastigheternas och tomternas värde minskar. Till sist har vi en döende by som bebos och bosätts av mindre medlade invånare vilket inte gynnar varken Purmo, Pedersöre eller Finlands stat.

Bemötande: Vindkraftsparken kommer medföra en förändring i miljön vars upplevelse och inverkan delvis är subjektiv. Enligt gjorda utredningar kommer inte livs- eller boendemiljön i Purmo påverkas på ett oskäligt sätt med tanke på buller- och skuggeffekter som uppstår till följd av vindkraftsparkens förverkligande. Kraftverken kommer att synas till Purmo men avståndet mellan kraftverken och byn är relativt långt.

- När man ser på 3D animeringen från Nordanå blir jag rentav illamående. Tänk att man skall mötas av den där synen dagligen man kommer hem efter jobb eller studiedag. Ingen avstressande eller avslappnande syn direkt!!

Bemötande: Vindkraftsparken kommer medföra en förändring i miljön vars upplevelse och inverkan delvis är subjektiv.

- Bullerutredningarna som enbart är modelleringar har visat sig överallt i Europa, Norden och övriga Finland vara ofta misslyckade. Dessa åtskilliga människor som fått problem kan inte alla ha fel!!! Om problem uppstår så måste det väntas ibland årtal innan några bullermätningar görs för att bevisa den verkliga bullermängden. Detta blir outhärdligt för de berörda invånarna. Infraljudets inverkningsområden nonchaleras och försöker tystas ned av vindkraftsbolagen, markägarna och kommunen. Tysta områden här vid Mastbacka kommer att försvinna helt eftersom utredningarna påstår att VK inte inverkar på tysta områden här. Detta betyder att hela Mastbackaområdet skulle bli klassat nästan som ett "industriområde" efter eventuell vindkraftspark eftersom bullret inom en 2km radie från varje mölla uppgår till över 35dB. All tyst och orörd natur där skulle försvinna. Avslappningen, rekreationen, jakten, bärplockningen, cykelturerna och vistelsen i området skulle avta.

Bemötande: Planläggningens syfte är att hitta kompromisser mellan olika intressen. Vindkraftsparken kommer medföra en förändring i miljön vars upplevelse och inverkan delvis är subjektiv. Bullermätningar kan göras efter förverkligandet. Enligt uppgjorda utredningar kommer inte betydande konsekvenser uppstå. Området kan även i fortsättningen användas i rekreationssyfte, dock kommer miljön vara annorlunda än tidigare.

- Om Mastbacka vindkraftspark byggs kommer detta att gynna markägarna (vilka är Essebor till majoritet) samt Pedersöre kommun i form av fastighetsskatten. Skatteintäkterna kommer att huvudsakligen användas där majoriteten av Pedersöreborna bor (Bennäs, Edsevö, Kållby, Ytteresse) men vi närboende får i princip bara smulor av den positiva sidan. Negativa sidorna i form av förstörd hemmiljö/natur samt hälsoriskerna får vi däremot ta del av för fullt. Massan i Pedersöre tänker köra över oss närboende eftersom vi är så få till mängden. Respektera våra hem och vår orörda tysta natur. Den får aldrig mera tillbaka om detta byggs. Området var man bara kan hör sina egna tankar finns inte mera. Var skall invånarna då ladda sina sinnen och slappna av i dagens jäktiga samhälle. Energin skall produceras där den används mest och inte stör landskapsbilden. Samt på ett reglerbart jämnt producerande sätt. Om VK används så på industriområden och ute till havs i så fall.

Bemötande: Planläggningens syfte är att hitta kompromisser mellan olika intressen. Planläggning av vindkraftsparker baserar sig på politiska beslut. Kommunen försöker göra beslut som skall gynna kommunen och invånarna som helhet. För att beslutet ska ha en bra grund att stå på görs omfattande utredningar.

5. Anmärkning 5

- Är oroad över vindkraftsplanerna i Purmo generellt. Speciellt vyn från Nordanå fotoplats får mig upprörd, och bestört. Hur detta blir i verkligheten är svårt att föreställa sig. Flygvarningsljusen förvärrar situationen vintertid. Självt tror jag inte att vindkraften är någon lösning på klimat eller miljöproblemen. Jag tror att vindmätningen visar att det blåser för lite i det aktuella området och då får man hoppas att planerna läggs ner.

Bemötande: Åsikten noterad. Kommunens målsättning är att göra beslut som skall gynna kommunen, och därigenom invånarna, som helhet. Huruvida man upplever vindkraften störande är subjektivt. Vindkraften är ett komplement till annan energiproduktion och det rådande världsläget har aktualiserat vikten av så stor självförsörjningsgrad som möjligt när det gäller energi.

6. Anmärkning 6

- Oroar sig för hur vindkraftsområdet kommer att påverka djurlivet och lokalbefolkningen. Mastbacka området är känt för sina tjäderfåglar, det nu planerade projektet är ett hot för tjädrarna och deras häckningsområden. Etha Wind har ritat in en "fyrcant" där fåglarna skulle

få vara. Anser att det är barnsligt att tro att de skulle stanna inom det ritade området. Om det på området uppförs ett vindkraftverk så är skogen inte längre skog och tjäderna skulle inte klara av att bo där. Vindkraftverkets buller och vibrationer skulle tvinga fåglarna någon annanstans, detsamma skulle ske med alla andra djur inom området.

Bemötande: Som underlag för delgeneralplanen har naturvärden inventerats i enlighet med vad som krävs. Naturvärdena har beaktats enligt uppgjorda utredningar, tillräckligheten av utredningarna har utvärderats av berörda sakkunniga myndigheter. Utredningarna lyfter fram bl.a. områdets värden för tjäderna. Avgränsningen av området har definierats i naturinventeringen av sakkunniga. Det kraftiga skogsbruket inverkar i nuläget även på områdets djurliv.

- Anser att vindkraftverkens konstanta snurr gör att området blir mer torrt eller regnigt, och därmed skulle bären försvinna från området. Anser att man borde oroa sig mycket för att gå miste om blåbär, -samt lingonskörden, bären är hälsans baspelare.

Bemötande: Åsikten noterad. Det finns inga belegg för att vindkraftverkens snurrande skulle påverka klimatet negativt.

- Den största oron är för områdets närbefolkning, anser att det oftast görs felaktiga bullermätningar, såsom Etha Wind använder 4.5 MW bullermodeller. Mätningarna kommer inte att stämma överens då det väljs kraftverk som är 6–10 MW. Önskar att det lyssnas på hälsomyndigheterna. Påpekar att det runt om i Finland finns besvikna lokalbefolkningar som myndigheterna har struntat i. Påpekar att befolkningen i Ilmajoki har väntat 3 år på nya bullermätningar från Santavuori vindkraftspark. Påpekar också att en arbetshälsovårdsläkare i Kalajoki är orolig för en ökning av ovanliga men som lokalbefolkningen har. Anser att vindkraftverk är en tickande bomb som kommer att förstöra lokalbefolkningens hälsa.

Bemötande: Vid modelleringen har 4,5 och 5,6 MW kraftverk använts, men effekten är inte avgörande utan ljudet. Modelleringarna har gjorts i enlighet med miljöministeriets anvisningar. Det är de maximala konsekvenserna som utreds i planeringen och beaktas i planeringen. Detta betyder samtidigt att man senare inte kan förverkliga vindkraftverk med större konsekvenser än det som redan utretts.

- I allmänhet vet vi att vindkraftsverk stör tv-signalerna, telefonlinjer, hörselapparater och pacemakers. Påpekar att de som vill ifråga bullret och andra störande moment i stan söker sig till lugnet på landet. Anser att det är viktigt att vi tar hand om befolkningen och även om dem vars livssituation är mer krävande. Tycker också att båda vindkraftsparkerna är planerade för nära bosättning och att det skulle medföra en brandrisk. Ger som exempel skogsbranden i Kalajoki som startade från en bygplats vid ett vindkraftsverk.

Bemötande: I planläggningen uppgörs utredningar som visar på effekterna av verksamheten. Gällande inverkan på telekommunikationen är aktören skyldig att åtgärda eventuella störningar som kan uppstå till följd av verksamheten. Avstånden mellan kraftverken och bostäder och fritidsbostäder uppfyller de krav som ställs.

7. Anmärkning 7

- Oroar sig stort över minimigränsen till Mastbacka vindkraftverk. Påpekar att det finns en familj med två hörselskadade barn med chocoaimplantat, vilket är mycket känsliga processorer för hörseln. Anser att det saknas en grundlig undersökning angående bullernivån kontra hörselcholeaimplantat. Tillägger att det i familjen finns även två fullvuxna med tinnitusbekymmer. Påpekar att det i grannkommunen Evijärvi inte godkänt 2km som gräns till bebyggelse, utan där har de en gräns på 4km. Anser därför att avstånden till vindparken inte är tillräcklig.

Bemötande: Under planlägningsprocessen har kommunen tagit ett principbeslut om avståndet mellan bostäder och vindkraftverk. Beslutet togs av kommunfullmäktige den 15.2.2021 § 17. Avståndet som ska tillämpas är 9 x navhöjden för planerade vindkraftverk. Enligt uppgjorda bullersimuleringar och konsekvensbedömningen är inte några betydande konsekvenser att vänta och alla krav uppfylls.

8. Anmärkning 8

- Tror att vindkraftsparken kommer att vara i ca 25–30 år, och tycker att detta är en mycket kort tid. Ifall vindkraftsparken byggs så kommer framtidens generationer att få leva med stora betongfundament som har förstört skogen, skrämt bort djurlivet och gjort en återplantering av skog omöjlig.

Bemötande: Åsikten noterad. Genom noggrann planering är målsättningen att kunna anpassa verksamheten till miljön på bästa möjliga sätt, men all planering har konsekvenser. Det finns inget belägg för att fundamenten skulle skrämja bort djurlivet. Huruvida vindkraften i sig förändrar djurlivet i området har bedömts och kan följas upp via separata uppföljningsutredningar. Skog får fortsättningsvis finnas och återplanteras i området.

9. Anmärkning 9

- Anser att det saknas uträkningar för hur stora mängder mikroplaster som kommer att spridas ut i omgivningen från vindkraftverken vid Mastbacka, inte heller finns beräkningar för hur stor andel bisfenoler denna mikroplast innehåller.
- Påpekar att vindkraftsområdet planeras intill bosättning, samt mitt i ett område för jordbruk där det utövas primärnäringar, vilket gör att mikroplastavfall och de hormonella bekämpningsmedlen bisfenol A och bisfenol F som epoxyn i vindkraftverkens rotorblad innehåller, kan riskera att hamna i grödor som odlas som mat till människor samt i djurfoder. Dessutom är det planerade området omgivet av flera viktiga grundvattenområden och mikroplasten riskerar att hamna i dricksvattnet och att det därför är viktigt att göra dessa beräkningar.

Bemötande: Problemet med mikroplaster är ett samhällsproblem som inte kan lösas i ett enskilt projekt. Tyvärr är problemet heller inget som kan regleras genom planläggning.

10. Anmärkning 10

- Påpekar att det inte finns några bullermodeller för den kraftverksstorlek som planeras vid Mastbacka, inte heller finns det tidigare på land uppförda, lika stora vindkraftverk med så stor effekt, och därför bör en försiktighetsprincip tillämpas.
- Påpekar att det enligt social och hälsovårdsverket inte får under några som helst omständigheter uppstå någon hälsorisk för befolkningen och att enligt hälsoskyddslagen bör alla gällande krav uppfyllas för varje enskild individ. Anser att detta absolut inte kan garanteras vid Mastbacka med de beräkningar, och med de modeller som hittills gjorts.
- Tycker att vindkraftsparken planeras alldeles för nära bosättning och skulle utgöra en stor risk för invånarna.

Bemötande: Vid planeringen tillämpas försiktighetsprincipen och därför görs en bedömning av de maximala konsekvenserna. Man har alltså försökt beakta framtida utveckling och använt högre bullervärden vid beräkning av ljudspridningen. Detta har gjorts så att man senare vid förverkligandet ska kunna vara säkra på att man kan uppfylla kraven.

Gällande hälsorisker ger inte uppgjorda utredningar, som uppgjorts enligt gällande bullerförordning och övriga direktiv, några indikationer på att oskäliga konsekvenser skulle uppstå.

11. Anmärkning 11

- Tycker att fullmäktige har allt för lite fakta bakom sig för att kunna göra ett beslut som har så stor betydelse för miljön och människorna på och i närheten av planområdet. Anser att det bör göras en miljöutredning för att säkerställa att det inte finns några hinder för byggande!

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planlägningsprocessen, MKB-process krävs inte enligt separat beslut av NTM-centralen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet. Utredningarnas tillräcklighet bedöms i samarbete med myndigheter med kunskap om respektive ämnesområde.

12. Anmärkning 12

- Tycker att fullmäktige i Pedersöre har alldeles för lite fakta bakom sig för att ta ett beslut som har sådan stor betydelse för miljön och människorna i Purmo. Det är vacker natur och många människor idkar friluftsliv och jakt i området.
- Säger att hens vuxna barn skall få sitt första barn 2022 och att de har köpt tomt, och har tänkt bygga hus i Pedersöre, men är numera tveksam eftersom vindmöllorna kommer att vara synbara från tomten.

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planlägningsprocessen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kommunfullmäktige ska kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet. Utredningarnas tillräcklighet bedöms i samarbete med myndigheter med kunskap om respektive ämnesområde.

13. Anmärkning 13

- Tycker att fullmäktige har allt för lite fakta till grund för ett så stort beslut, som har sådan stor påverkan på både miljön och människorna i närheten av planområdet. Det bör utan vidare göras en miljöutredning för att säkerställa alla konsekvenser som ett genomförande av dessa byggplaner kan medföra.

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planlägningsprocessen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt att ta beslut i ärendet. Utredningarnas tillräcklighet bedöms i samarbete med myndigheter med kunskap om respektive ämnesområde.

14. Anmärkning 14

- Anser att kommunen har tagit förhastade beslut angående vindkraftsparken, ingen miljökonsekvensbedömning har gjorts och man kan fråga sig om kommunfullmäktige hade tillräckligt med information och kunskap när man behandlade ärendet. Tycker att den nya fullmäktige borde se över besluten en gång till och handla rätt innan man går framåt.

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planlägningsprocessen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt att ta beslut i ärendet. Utredningarnas tillräcklighet bedöms i samarbete med myndigheter med kunskap om respektive ämnesområde.

15. Anmärkning 15

- Tycker att fullmäktige har allt för lite fakta till grund för ett så stort beslut, som har så stor påverkan på både miljön och människorna i närheten av planområdet. Anser att det utan vidare bör göras en miljöutredning för att säkerställa alla konsekvenser som ett genomförande av dessa byggplaner kan medföra.

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planlägningsprocessen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt att ta beslut i ärendet. Utredningarnas tillräcklighet bedöms i samarbete med myndigheter med kunskap om respektive ämnesområde.

16. Anmärkning 16

- Anser att fullmäktige behöver mera information och fakta före man godkänner delgeneralplanen för vindkraftsparken. Det skulle gynna både fullmäktige, kommuninvånarna och miljön att göra miljöutredningar om vindkraftsparken på området och i närheten av området för att vara säkra på att det passar sig med en vindkraftspark av den storlek, höjd och avstånd på Mastbacka där den är tänkt just nu. Detta beslut är stort och oåterkalleligt.

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planläggningsprocessen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt att ta beslut i ärendet. Utredningarnas tillräcklighet bedöms i samarbete med myndigheter med kunskap om respektive ämnesområde.

17. Anmärkning 17

- Med vilka rättigheter tas lokalbefolkningens boendefrid bort? Vindkraftverken buller hörs långt bort och skapar negativa hälsoeffekter. Är Purmoborna andraklassens medborgare? är det rätt att göra pengar på Purmobornas egendom och hälsa? Människorna som bor här har valt landsbygden just för den orsaken att det är lugnt och fridfullt. Fastigheternas värde sjunker och Purmo töms på invånare. Hur skall Pedersöre ersätta för skadorna då människor hamnar att flytta bort och börja om på något mer ställe där boendemiljön är hälsosammare?

Bemötande: Avsikten är att utreda lämpligheten av vindkraftsprojektet på ett oberoende sätt. Kommunens målsättning är att göra beslut som skall gynna kommunen som helhet. Huruvida man upplever vindkraften störande är subjektivt. Enligt de utredningar som uppgjorts kommer inte boendemiljön i omgivande byar att påverkas på ett betydande sätt. Landskapsbilden kommer dock att påverkas.

- Ni har ingen aning om vindkraftsparkernas interaktion. Infraljudet hörs på långa vägar och skapar negativa hälsoeffekter på t.om. 15-20km håll. Detta har SYTe föreningen gjort undersökningar om, även buller som hörs förorsakar skador. Sömnsvårigheter påverkar hälsan och leder till arbetsoförmåga. Purmobornas framtid riskeras.

Bemötande: Enligt utredningen som Statsrådets kansli låtit uppgöra år 2020 ("Infraljud förklarar inte symptom som är förknippat med vindturbiner"), har man inte kunnat hitta något samband mellan infraljudet och hälsopåverkan.

- Pedersöre kommun har varit med och godkänt Kauhavas Salo-Ylikoski vindkraftsprojekt. Hur tror ni att det påverkar oss då det på 3km avstånd finns 7st möllor, och åt andra hållet på 1.8km avstånd 7 möllor från Purmo Vindkraftsprojekt, Mastbackas möllor på 10km håll. Man behöver inte vara något geni för att förstå att det kommer att bli problem. Anser att nuvarande kommunfullmäktige inte har tillräckligt med sakkunskap och kunnande för att göra såhär stora beslut som har så pass allvarliga och slutgiltiga följder på kommuninvånarna och deras livsmiljö.

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planläggningsprocessen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt att ta beslut i ärendet.

18. Anmärkning 18

- Trots att miljöhälsovården (Jakobstad) rekommenderat avståndet 10 x navhöjden mellan bebyggelse och vindkraftverk uttryckligen i syfte att säkerställa befolkningens hälsa, fattade Pedersöre fullmäktige beslut om ett avstånd på 9 x navhöjden; detta för att försäkra sig om att Mastbacka verkligen byggs. De närboendes hälsa kommer i andra hand. Från andra vindkraftsindustriområden vet vi att bullermodelleringarna inte alltid ger rätt bild av det som sedan blir verklighet och faktum. Därför var fullmäktigebeslutet förvånande och olyckligt. Flera kommuner har bestämt om säkerhetsavstånd på 4–5 kilometer.

Bemötande: Åsikten noterad. I Finland är det är miljöministeriets anvisningar som ska följas vid planläggning av vindkraftsparker. Uppgjorda utredningar gällande buller visar att alla krav uppfylls.

- Förutom det hörbara ljudet ger vindkraftverken också upphov till infraljud, vars negativa inverkan på hälsan negligeras. En finsk undersökning har kommit fram till att infraljudet inte har någon nämnvärd inverkan på människors hälsa, men på andra håll i världen har forskningen visat på andra resultat. Hur kan det komma sig att Dr M Alves-Pereira, som forskat i över 20 år i infraljud, varnar för följderna av att konstant 24/7 utsätts för infraljud. I en undersökning konstaterar Alves-Pereira att smalbandigt lågfrekvent ljud åstadkommer skador på de inre organen. Och den tyska professorn och forskaren i kärnkirurgi C F Vahl med team har kommit fram till att infraljud kan försvaga hjärtats kontraktionskraft med upp till 20%. Förstår inte på vilket sätt en begränsad finsk undersökning med inspelat infraljud skulle ha mera rätt än de referensgranskade undersökningar som gjorts på andra håll i världen. (Om ovan nämnda undersökningar som publicerats 2019 och 2020 finns mera information t.ex. i medborgarinitiativet "Lagen gällande vindkraft bör förnyas omedelbart - naturen och en trygg livsmiljö tillhör oss.") Infraljudet färdas långa vägar och det skulle vara önskvärt att man började beakta den totala mängden infraljud som invånarna på den finska västkusten utsätts för.

Bemötande: Åsikten noterad. I Finland är det är miljöministeriets anvisningar som ska följas vid planläggning av vindkraftsparker. Gällande riktlinjer för beräkning av ljud (buller), och beaktande av detta i planläggningen, har följts.

- Vindkraftverk påverkar ohjälpligt landskapsbilden på ett genomgripande och enligt mig ytterst negativt sätt. Naturens rekreationsvärde försämras drastiskt på ett alltför stort område. Vem söker sig till ett industriområde med störande pulserande buller och skugg effekter för att koppla av, vandra, plocka bär osv. Att bygga ett industriområde som granne till privata freddade samt Natura 2000-områden, mellan fina sjöar, är ingen god politik. I stället borde Pedersöre värna om sina tysta skogsområden, som är en rikedom i sig. Närheten till naturen, lugn och ro är en av orsakerna till att människor vill bo på landsbygden. Att plötsligt finna sig omringad av industriella vindkraftsparker är ett mardrömsscenario som en del av Pedersöres invånare nu hotas av.

Bemötande: Åsikten noterad. Planläggningens syfte är att hitta hållbara kompromisser mellan olika intressen. Landskapsfrågorna är subjektiva. Huruvida man störs av ljud- och skuggbildning vid rekreationsutövning är svårt att bedöma och upplevelsen varierar från person till person. Projektet uppfyller alla uppställda krav som ställs på utredningar och konsekvensbedömningar, godkännande av delgeneralplanen är sist och slutligen ett politiskt beslut.

- "Vindkraften ökar funktionssäkerheten av el" kan man läsa i PDB-dokumentet. Tar avstånd från den i alla bemärkelser miljöförstörende väderberoende vindkraften, som medför många olägenheter. Anser att den inte kommer att lösa energiproblemet och därför är det helt onödigt att förstöra vårt landskap och levnadsförhållandena för både människor och djur med stora vindkraftverk. Frågar sig vad som händer sen när dessa vindkraftverk har gjort sitt? Vem är då ägare och vem tar ansvar för avfallet?

Bemötande: Åsikten noterad. Vindkraften är ett komplement till övrig elproduktion. Den rådande situationen i världen har aktualiserat behovet av så hög självförsörjningsgrad som

möjligt. All ny verksamhet föranleder konsekvenser men de negativa konsekvenserna kan minimeras genom planläggningen. Delgeneralplanen ger möjlighet till fortsättning av verksamheten efter att de första potentiella vindkraftverken har gjort sitt. Det projekt drivande bolaget bär ansvar för parken. Gällande hantering av eventuellt problemavfall ska myndigheters direktiv följas.

19. Anmärkning 19

- Anser att det är viktigt att det görs en miljöutredning av Mastbackaområdet innan man tar beslut om delgeneralplanen för området! Det är en stor sak för Pedersöre kommun och dess invånare att ta beslut om vindkraft och alla aspekter bör vara ordentligt utredda!

Bemötande: I samband med planläggningen har gjorts behövliga miljöutredningar till stöd för beslut i projektet. Utredningarnas tillräcklighet har bedömts i samarbete med myndigheter inom respektive ämnesområde.

20. Anmärkning 20

- Anser att kommunen inte har tillräckligt med fakta och information för att kunna fatta ett beslut som har en så stor betydelse för naturen och de människor som bor i närheten av planområdet. Anser att det bör göras en miljöutredning för att vara säkra på att det inte finns några hinder för byggande på mastbacka. Det skulle samtidigt vara mycket förtroendegivande om en miljöutredning gjordes och en sådan skulle dessutom vara till fördel för invånarna, kommunen och naturen.

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planlägningsprocessen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt att ta beslut i ärendet.

21. Anmärkning 21

- Anser att en opartisk miljöutredning borde göras, utan det påverkade på vindkraftsbolagens fördelar eller bemötandes argument. Även miljötillstånd skall sökas på förhand. Även som villkor för ett möjligt bygglov, skall det finnas ett låst konto med kapital för rivningskostnader.

Bemötande: Tillräckliga utredningar uppgörs som grund för planen. Utredningarnas tillräcklighet har bedömts i samarbete med myndigheter med expertis inom respektive ämnesområde. Eftersom resultatet från buller- och skuggutredningarna visar att man inte överskrider gränsvärden och rekommendationer finns inte utgångsmässigt några behov av miljötillstånd. Säkerheter för rivningskostnader är privaträttsliga avtal mellan aktören och markägarna.

22. Anmärkning 22

- Förstår inte varför man måste bygga vindkraftverk mitt i naturen? I staden finns färdiga industriområden där bullernivån redan är hög, och husen i närheten i medeltal nyare och bättre ljudisolerade. Varför förstöra skogen, som minskar på växthusgaser och renar luften? Varför skall en del människor lida, och skall dessa då inte ha rätt till ersättning för det de går miste om? Detta borde beaktas då man planerar och bygger vindkraftverk.

Bemötande: Vindkraften kräver avstånd till känsliga funktioner (som t.ex. boende) för att vara möjlig att förverkliga. Att förverkliga en vindkraftspark mitt i obebyggd skogsmark anses mer lämpligt än i tätbebyggda områden, så länge det inte inverkar negativt på t.ex. skyddade djurarter eller skyddsområden.

- Anser att vindkraftverken kommer att sänka värdet på fastigheter och en eventuell försäljning kan bli omöjlig. Hur skall Pedersöre kommun svara på det? Kommer man renovera huset så

att det blir möjligt att bo och sova i huset utan att det föranleder till hälsoskador? eller kommer kommunen att lösa in huset om man väljer att flytta bort och leta efter en ny livsmiljö? Vad kunde det priset vara? Hur skall man bestämma det?

Bemötande: Detta har utretts som en del i kommunens vindkraftsstrategi. Gällande värdet på fastigheter till följd av vindkraftsutbyggnad finns information som visar både positiva som negativa effekter, ämnets internationella forskningsresultat är inte entydigt. Faktorer som avstånd till vindkraftverken och dess synlighet kan även spela in. Resultaten från vissa studier visar att vindkraft har signifikanta negativa effekter på fastighetsvärden på de näraliggande fastigheter i kommuner där invånare mestadels är mot vindkraft. I kommuner där invånares attityder är mer positiva hittade han i sin tur inga signifikanta prisfall.

Det är mycket svårt att bedöma om vindkraft påverkar fastigheternas värde, men det som troligen är mer betydande faktorn är fastigheternas läge och kondition.

23. Anmärkning 23

- Är mycket orolig över konsekvenserna som Mastbacka vindkraftsområde skulle kunna medföra, främst orolig över hur naturen skulle förändras och påverkas. Tror att barriäreffekten kan ge större konsekvenser än vad man tar i beaktande i naturinventeringen. Att ett enhetligt skogsområde splittras upp påverkar många arter som behöver ha ett stort område att röra sig på, t.ex. stora rovdjur. På området finns dessutom ett av nejden största spelplatser för tjädtrar, vilket är mycket oroande eftersom den blir i farozonen om projektet förveckligas.

Bemötande: Om planen godkänns, rekommenderas en uppföljning av konsekvenserna för att kartlägga de långsiktiga påverkningarna. Enligt de naturinventeringar som uppgjorts, och de bedömningar som gjorts på basen av dessa, kommer inte vindkraftsparken att ha konsekvenser på populationsnivå för någon art. Inventeringarnas tillräcklighet har bedömts av sakkunniga myndigheter.

- Är också orolig över närheten till bostäder och störningen det kommer att orsaka människan. Har tankar på att flytta tillbaka till landsbygden efter studierna, och en stor orsak är att kunna vistas på områden som kan vara helt knäpptysta och kolmörka. Är rädd för att sådana områden tas ifrån invånarna som vill bo i Pedersöre, om projektet blir verklighet. Anser också att mörka och tysta områden bör bevaras och skyddas, eftersom de har minskat drastiskt i trakten.

Bemötande: Enligt framtaget material, vilket baserar sig på lagstiftning och miljöministeriets handledningar, kommer inte några betydande konsekvenser uppstå.

Planområdet ligger på ett område som enligt Österbottens förbunds utredning klassificeras som tyst område med landsbygdshimmel (enligt Bortle-skalan). Enligt utredningen finns ca 13 100 ha tysta områden i Pedersöre vilket är 3:e mest bland Österbottens kommun och motsvarar ca 16,5 % av kommunens markområden. Enligt Pedersöre kommuns utredning av tysta och mörka områden kan Mastbacka vindkraftspark inverka på tystnaden vid delar av Angjärv naturskyddsområde och delar av Esse å (rekreationsled) eftersom de ligger inom 2 km från planområdet. Enligt kommunens utredning kan 500–950 ha av de tysta områden i kommunen komma att påverkas av Mastbacka vindkraftspark. Av kommunens tysta områden med naturvärden och rekreationsvärden kan 1–5 ha komma att påverkas av vindkraftsparken.

Det finns inga riktlinjer för på vilket sätt tysta och mörka områden ska beaktas vid planläggning av vindkraftsparker. Eftersom kommunen inte heller har riktlinjer för detta tas beslutet som berör påverkar tysta och mörka områden från fall till fall.

- Studerar miljö- och marinbiologi och har skrivit hans kandidatavhandling om vindkraftens inverkan på miljön, hen har goda insikter i hurdana konsekvenser vindkraft kan orsaka, men förstår även fördelarna med vindkraft och varför man vill bygga det. Vill citera Rebecca Pettersson, som skrev en kolumn i ÖT 27.8. " Problemet är bara att jag har svårt att se Mastbacka vindkraftspark som någon långsiktig lösning på ett långsiktigt problem.

Jag ser däremot att det är en kortsiktig lösning med långsiktiga negativa konsekvenser på omgivningen"

Skulle detta projekt verkligen bli lönsamt på lång sikt, med tanke på alla konsekvenser det skulle orsaka?

Slutligen tycker hen att fullmäktige har allt för lite fakta bakom sig för att kunna göra ett beslut som har så stor betydelse för miljön och människorna på och i närheten av projektområdet. Och kräver att det görs en miljöutredning av Mastbackaområdet innan beslut om delgeneralplan fattas.

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planlägningsprocessen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt att ta beslut i ärendet. Utredningarnas tillräcklighet bedöms i samarbete med myndigheter med kunskap om respektive ämnesområde. Det rådande världsläget har aktualiserat vikten av att vara så självförsörjande som möjligt när det gäller energi.

24. Anmärkning 24

- Tycker att fullmäktige har för lite fakta bakom sig för att kunna göra ett beslut som har så stor betydelse för miljön och människorna på och i närheten av planområdet. Tycker man borde kräva en miljökonsekvensbedömning, speciellt med tanke på att man gjorde beslutet att tillåta ett avstånd till närmaste bebyggelse på 9 gånger navhöjden vilket var emot social- och hälsovårdsverkets rekommendation. Tycker det är hänsynslöst att låta vindkraftsbolagen diktera kraven på minimiavstånd till bebyggelse i vår kommun och sätta människors hälsa på spel.

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planlägningsprocessen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet. Utredningarnas tillräcklighet bedöms i samarbete med myndigheterna.

25. Anmärkning 25

- Anser att alternativ A kommer att dras alldeles för nära naturskyddsområden. Konsekvenserna av detta bör utredas. Alternativ B dras jordkabeln genom sura sulfatjordar och en ny bedömning vilka konsekvenser dragningen kommer ha på vattendragen och avrinningsområdena. Dessutom kommer kabeln att dras helt genom den fasta bosättningen i Nordanå, Käcko vilket även skapar olägenheter för den fasta bosättningen.

Bemötande: Rutterna för jordkabelns slutliga dragning bestäms senare i samband med den mer noggrannare tekniska planeringen. Detta tar man inte slutligt ställning till i planläggningen. Konsekvenserna av utredda alternativ har dock beaktats. Avstånd till naturskyddsområden bedöms vara tillräckligt så att inte betydande konsekvenser uppstår.

Planens konsekvenser med tanke på elöverföringen har bedömts i planbeskrivningen. Risken för att elöverföringen skulle orsaka olägenheter för vattendrag och avrinning är minimal. Sura sulfatjordar kan lätt kringgå och en kabel grävs ner relativt ytligt.

- Anser att det faktiska behovet av areal för en mölla av denna storlek är 1,5–2 hektar.

Bemötande: Det verkliga arealbehovet för ett vindkraftsverk är ca 1 ha. Utrymmesbehovet för ett vindkraftsverk har uppskattats på basen av referenser från många tidigare projekt. I samband med den tekniska planeringen som följer planlägningsprocessen, tas noggranna ritningar fram som beaktar alla behövliga delar och områden som krävs för att kunna resa ett vindkraftsverk. Dessa ritningar ingår i bygglovsansökan.

- Tycker att vindkraftsindustrin kommer alldeles för nära naturskyddsområden, använder man sunt förnuft så kan man lugnt konstatera att det påverkar häckande och rastande fåglar negativt. Fiskgjusen som vi har nöjet av att ha i närheten får på inget sätt påverkas! Konstaterande är att djurlivet får väja och växtlighet förstörs i närheten av industrin. Betydande konsekvenser för vissa arter av flyttfåglar är att vänta. Jakten kommer att påverkas på området. Naturen kommer även att påverkas av de mikroplaster som lossnar från kraftverken, 2 ton per kraftverk under dess livslängd, som då återfinns i bär, svamp och vattendrag.

Bemötande: Om planen godkänns, rekommenderas en uppföljning av konsekvenserna för att kartlägga de långsiktiga påverkningarna. Enligt konsekvensbedömningen kommer vindkraftsparken inte att ha konsekvenser på populationsnivå för någon art. Problemet med mikroplasterna är ett samhällsproblem som inte kan lösas genom denna planläggningsprocess.

- Oroar sig för att fornlämningars avstånd till kraftverken är minimal. Hur kommer dessa att påverkas vid bearbetning och trolig sprängning av berggrunden? Speciellt vid avlägsnandet av betongfundamenten är sprängning för tillfället det enda alternativet, detta bör även tas i beaktande. Som delgivet är det förbjudet att göra ingrepp i nämnda områden i jord och berggrund.

Bemötande: Bestämmelsen för fornlämningar i delgeneralplanen förpliktigar utövaren att kontakta museimyndigheten vid åtgärder i närheten av objektet/området. Detta tryggar områdets kulturhistoriska värden.

- Påpekar att det i utredningen nämns att vintertid kan säkerhetsrisken på området begränsa vistelse/rekreation. Att analysen säger att 360 m är riskområdet. Innebär detta då att väg 7450 som ligger 350 m från närmaste kraftverk är stängd under denna tid ifall flygande isklumpar skulle förvirra sig på den trafikerade vägen?

Bemötande: Delgeneralplanen uppfyller de krav som ställs på avstånd från vägar enligt allmänna planeringsanvisningar. Avståndet som ska tillämpas är vindkraftverkets totalhöjd (270m) + landsvägens skyddsområde, som är 20–30 m mätt från körbanas mittlinje. Detta ger ett minimiavstånd om 290m att beakta. Vindkraftverk tv-6 är som närmast placerat ca 360m från Ålandsvägen, och kan placeras ännu längre bort inom anvisad byggnadsyta.

Att röra sig i området under specifika tidpunkter kommer vara förknippat med en viss teoretisk risk. Riskområdet är teoretiskt och kan ändra. Risken för isbildning och -kastning är dock möjligt att följa upp, man kan alltså reagera på detta så att problem inte ska uppstå. Driften i vindkraftverken kan regleras/stoppas under förhållanden då det finns risk för isbildning, automatik kan installeras som följer upp detta. På basen av detta ska det inte finnas behov av att stänga av vägen.

- Är mycket oroad över att de tysta och mörka områdena i närmiljön kommer att försvinna helt. Totalt 358 bostäder finns för tillfället inom en radie av 5 km. Påverkan på dem som ska leva och bo där är markant. Igen påpekas det att oskäligen olägenheter inte torde uppstå gällande buller och skuggningar. Infra ljud verkar heller inte påverka. Miljöministeriets anvisningar gällande buller och lågfrekvent buller är föråldrade. Det finns ingen som med säkerhet kan säga hur vardagen kommer att förändras för de som kommer att leva och bo 24 h i dygnet i industrins närhet. Det finns ingen flykt från kraftverken och dess påverkan för deras del. Buller uppstår definitivt, så från att ha bött på en plats där tystnaden råder kommer ljud att höras. Som jämförelse kan man ta ljudet av en krank/fluga i sovrummet. Det surrandet lågmälda ljudet överskrider heller inte oskäligen olägenheter enligt bullermodelleringen men kan du vara ostört av det? Förhoppningsvis kommer inte vår hälsa att påverkas av detta, eller vår nattsömn, eller vår personliga ekonomi. Hur produktionsdjuren kommer att påverkas kan ingen säga. Väntar ännu med spänning på den forskning som påvisar vindkraftens hälsobefrämjande effekter i närheten av bebyggelse. Påpekar igen myndigheternas krav på att ingen människas hälsa får riskeras. Utgående från diskussionen på det digitala mötet är det upp till kommunen att göra bullermätningar ifall kraftverken byggs och klagomål görs. Undrar hur

många år man ska behöva lida i så fall innan dessa görs och grannsämjologen kan utnyttjas så begränsningar i driften kan göras?

Bemötande: Åsikten noterad. I Finland är det miljöministeriets anvisningar som ska följas vid planläggning av vindkraftsparker. Det finns inga riktlinjer för på vilket sätt tysta och mörka områden ska beaktas vid planläggning av vindkraftsparker. Eftersom kommunen inte heller har riktlinjer för detta tas besluten som berör påverkar tysta och mörka områden från fall till fall.

Bullermätningar kan utföras efter ett förverkligande för att säkerställa att gällande krav uppfylls, detta kan göras utan miljötillstånd genom att kommunen kräver det i bygglovsförfarandet. Om det skulle uppstås problem, och ifall något lider oskäligt men, kan miljötillstånd krävas för reglering av verksamheten.

- Synligheten av kraftverken kommer för en del att vara fullständig. Alla 6 kraftverk kommer dag som natt att påverka vardagen. Fotomontagen angående synligheten nattetid i Nordanå måste vara ett skämt. Det skulle ha varit en idé att ta bilden 100 m framåt och från vänstersida av vägen så skulle verkligheten varit en annan. 3D modelleringen ger en mer reell bild av verkligheten trots primitiv grafik. Synlighetsanalysen jämfört med bildmontagen varierar kraftigt och det är stor variation från de första missvisande fotomontagen. Vindkraftverken kommer att dominera landskapsbilden. Hela planlägningsområdet verkar ej ha tagits i beaktande. I rapporten påstås det igen att påverkan torde vara liten, för att senare konstatera att det bidrar till negativa konsekvenser för Nordanå, Sexsjö och Utterleden. Hur ska de ha det egentligen? Igen har ingen heller tänkt på Purmos storhet, Lostenen, och hur utsikten därför över stora vidsträckta skogsområden påverkas.

Bemötande: Genom uppgjorda utredningar har man försökt illustrera den förändring som vindkraften skulle åstadkomma. Detta har gjorts genom fotomontage från utvalda platser där folk rör sig i allmänhet och konsekvenserna bedöms vara som störst. Likaså har man försökt visa på förändringen via en 3d-modellering. Sammantaget är den landskapsmässiga förändringen (konsekvensen) liten av vindkraftsområdet, även om den från ställvisa platser kan vara mer påtaglig.

- Konsekvenserna för närmiljön kommer att vara betydande, infrastrukturen påverkas, värdet av fastigheter sänks, byggnationen begränsas. Inga nya arbetsplatser skapas, el dras dit det behövs, el blir ej billigare, kraftverken är ej förnybara efter 30 år. Vi har heller inga partipolitiska mål att uppfylla med tanke på en framtida karriär inom politiken. Detta bygge är helt i händerna på utländska investerare. Ifall något går fel så blir det svårt att få det korrigerat. Som en person stolt proklamerar i Österbottens Tidning, vi har inget ansvar för hur det blir efter planeringsskedet. Den politiska ledningen verkar vara helt och hållet påverkansbar i och med godkännandet av 9 x navhöjden i förhållande till bosättning. Man kan ha vilken åsikt som helst om vindkraft som klimatbefrämjare eller ej men så nära bosättning skall en industri ej byggas! Är detta framtiden i Pedersöre kommun, en avstjälningsplats för mindre värda invånare, ska vi betala priset för politiker som slår sig för bröstet och tycker att de gjort en bra sak för klimatet?

Bemötande: Åsikten noterad. Planläggningens syfte är att hitta kompromisser mellan olika intressen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet. Alla utredningar visar på att parken kan förverkligas.

26. Anmärkning 26

- Kräver att det görs en miljöutredning av Mastbackaområdet innan beslut om delgeneralplan fattas. På området finns nejdens största spelplats för tjädrar och den är i farozonen om projektet förverkligas. Hoppas alla beslutsfattare tar sig en ordentlig funderare innan de beslutar om detta vindkraftsprojekt, känns som om de inte tagit reda på tillräckligt med fakta. Påpekar att hen bor i Lappfors på grund av den vackra naturen, tystnaden och lugnet. I dagens samhälle centraliseras det mesta och servicen på landsbygden försvinner mer och mer, men hen väljer ändå att bo där. Därför känns det som att man blir överkörd när det enda man

önskar sig är lugn och ro.

Är orolig för hur värdet på husen runtomkring kommer påverkas av detta projekt. Kommunen borde lyssna på dem som bor närmast projektet eftersom det är dem det kommer påverka mest. Ifall Vindkraftsplanerna går igenom så överväger hen starkt att flytta bort från denna kommun. Snälla måste vi förstöra det tystaste och mörkaste naturområdet i Pedersöre kommun? Man borde även vara i kontakt med andra kommuner som har vindkraftverk och höra deras erfarenheter och även lyssna på de som redan bor nära vindkraftverk vad de tycker. Det är lätt att inte bry sig desto mera om något som inte direkt kommer påverka en själv!

Bemötande: Det är Södra Österbottens NTM-central som tar beslut om huruvida en miljökonsekvensbedömning ska göras för vindkraftsprojekt. I detta fall krävdes inte detta, utan tillräckliga utredningar kan uppgöras i samband med planlägningsprocessen. Utredningarnas tillräcklighet bedöms i samarbete med ifrågavarande myndigheter. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet. Kommunen har inom ramen för vindkraftsstrategin intervjuat Österbottniska kommuner och 3 stora vindkraftskommuner i Finland angående hur vindkraften hanteras i deras kommuner.

27. Anmärkning 27

- Vill att en MKB-bedömning borde göras för att säkerställa invånarnas, naturens och djurens välmående och för att se till så att inga olägenheter skapas, även om det enligt lagen inte behövs. Detta för att vara mötesgående till de som berörs av planerna.
- Kommunfullmäktige gick emot social- och hälsovårdsverkets rekommendation om avstånd till vindkraftverken. Detta känns förhastat något som togs utan att veta varför man rekommenderar ett annat avstånd.

Bemötande: Det är Södra Österbottens NTM-central som tar beslut om huruvida en miljökonsekvensbedömning ska göras för vindkraftsprojekt. I detta fall krävdes inte detta, utan tillräckliga utredningar kan uppgöras i samband med planlägningsprocessen. Det har utretts varför social- och hälsovårdsverket rekommenderade ett annat avstånd. Det är miljöministeriet som tillhandahåller bestämmelser och riktlinjer för hur planläggning av vindkraftsparker ska genomföras. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet.

28. Anmärkning 28

- Kräver att det görs en miljöutredning av Mastbackaområdet innan beslut om delgeneralplan fattas. På området finns nejdens största spelplats för tjädrar och den är i farozonen om projektet förverkligas!

Bemötande: Det är Södra Österbottens NTM-central som tar beslut om huruvida en miljökonsekvensbedömning ska göras för vindkraftsprojekt. I detta fall krävdes inte detta, utan tillräckliga utredningar kan uppgöras i samband med planlägningsprocessen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet. Uppgjorda utredningar kommer inte vindkraften att orsaka konsekvenser på populationsnivå för någon art.

29. Anmärkning 29

- Tycker att fullmäktige har allt för lite fakta bakom sig för att kunna göra ett beslut som har så stor betydelse för miljön och människorna på och i närheten av området. Anser att det borde göras en miljöutredning för att säkerställa att det inte finns några hinder för byggande.

Bemötande: Det är Södra Österbottens NTM-central som tar beslut om huruvida en miljökonsekvensbedömning ska göras för vindkraftsprojekt. I detta fall krävdes inte detta, utan tillräckliga utredningar kan uppgöras i samband med planlägningsprocessen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet.

30. Anmärkning 30

- Påpekar att naturinventeraren i sin naturutredning för Mastbacka vindkraftpark konstaterat att en flock skogsrenar rört sig på projektområdet. Att tidigare samt färsk observationer av skogsrenar gjorts i och utanför området visar att skogsrenen troligen är etablerad i området och härmed bör EU rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter även beaktas. I naturutredningens konsekvensbedömning (bilaga 2 till planbeskrivning 30.6.2021) bör projektets påverkan på skogsrenens spridning söder- och västerut i kommunen i hög grad beaktas.
Påpekar att skogsrenen söker enhetliga skogsområden med lavrika myrar och karga tallskogar för sin etablering, en specifik biotop som området runtom Mastbacka erbjuder. Skogsrenen är enligt LUKE klassificerad som en nära utrotningshotad art, EU:s habitatdirektiv (92/43/EEG) inkluderar skogsrenen och en konsekvensbedömning av projektets påverkan på skogsrenen saknas. Detta gör att hen yrkar på att en kompletterande naturutredning samt konsekvensbedömning görs innan något beslut tas om Mastbacka vindkraftverk.

Bemötande: Konsekvensbedömningen för skogsrenen kompletteras i planförslaget innan planen godkänns.

- Påpekar att i punkt 6.3 där tysta områden behandlas påpekas att närbelägna naturskyddsområdet Stora Angjärva inte torde bli negativt inverkat av ljudspridningen, på basen av uppgjorda bullerutredningar. I Österbottens landskapsplan sätts en gräns för tysta områden på 35dB. I tabellen med bullerutredning av lågfrekvent ljud i bilaga 2 i Bullerutredningen (bilaga 5) kan man läsa ut följande: Vid punkterna a och b (vid Stora Angjärva) överskrids 35dB på alla frekvenser upp till 100 respektive 120Hz. Den högsta ljudstyrkan simuleras vid punkt a på 20Hz och 49dB vilket är ett 4,7 gånger högre ljud än rekommendationen på 35dB! Att dra den slutsatsen att området inte blir negativt påverkat av ljudspridningen strider både mot rekommendationerna i Österbottens landskapsplan 2040 och mot påståenden som presenteras i bullerutredningen. Därför yrkar vi på att en ny utredning och illustration görs, där bullergränsen på 35dB framkommer tydligt. Här bör även noteras att informationen i Pedersöre - Tysta och mörka områden (pedersore.fi) där det nämns att 35decibel motsvarar 2km är felaktig! dB är inte samma som dB(A)!

Bemötande: Det finns inga regler för på vilket sätt tysta och mörka områden ska beaktas i planläggning. Beaktandet av dessa områden är således helt upp till kommunen om och på vilket sätt man vill beakta tysta- och mörka områden.

I Pedersöre kommuns utredning har 2 km använts som en schematisk zon för på vilket avstånd skyddsområden och tysta områden påverkas av bullret. Det finns inga nationella riktlinjer för på vilket sätt man ska beakta tysta och mörka områden vid planläggning och eftersom kommunen inte har någon egen riktlinje för det tas beslutet från fall till fall.

- Påpekar att det i synlighetsanalysen påstås i flera omgångar att synligheten nattetid är ringa. Mastbacka befinner sig i den mörkaste delen av Österbotten och hör även till en av de mörkaste delarna av hela Finlands kust! De som sett en vindpark i mörker, med roterande vingar som ger ett blinkande ljus, vet att ordet ringa inte räcker till på långa vägar, speciellt då Mastbacka området finns i ett så mörkt område. Synligheten nattetid kommer vara mycket märkbar!

Bemötande: Nattbelysningen är röd och dov och blinkar inte, vilket gör att den smälter in bra på en mörk himmel. "Flimmereffekt" uppstår inte eftersom belysningen inte tänds och släcks om vartannat, det röda dova ljuset kommer inte heller upplevas som "blinkande/flimrande" då rotorn roterar på basen av rotationshastigheten. Dagtid är belysningen vit blinkande. Synligheten är ett faktum, men huruvida den anses störande är subjektivt.

- Citerar från Österbottens landskapsplan 2040: "Vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på temakartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder. Sådana områden finns i yttre delarna av Kvarkens skärgård och skogsområden i östra delen av Pedersöre kommun." Pedersöre har alltså ett unikt läge sett till hela landskapet och landet.

Bemötande: Det finns inga regler för på vilket sätt tysta och mörka områden ska beaktas i planläggning. Beaktandet av dessa områden är således helt upp till kommunen om och på vilket sätt man vill beakta tysta- och mörka områden.

- Anser att Mastbacka vindpark på ett betydande sätt kommer ha en inverkan på landskapet vid Huvudsjön och därmed påverka det 30-tal villaägare samt övriga som vistas i området. Vi yrkar på att detta förklaras tydligare i såväl planbeskrivningen samt i materialet för tysta och mörka områden (Pedersöre - Tysta och mörka områden (pedersore.fi)).

Bemötande: I synlighetsanalyserna framgår var vindkraftverken kommer vara synliga. Detta berör många platser. I bedömningarna har fokus legat på viktiga allmänna platser och områden där allmänheten ofta vistas. Även om tyngdpunkten i bedömningarna legat på dessa typer av områden, betyder det inte att övriga områden negligeras. Vindkraften kommer att medföra en förändring av landskapet, men detta projekt kommer inte leda till några betydande förändringar totalt sett även om förändringen ställvis kan upplevas stor.

Fotomontaget från Sexsjö ger en bild av förändringen av landskapsbilden från samma avstånd från samma typ av område i samma riktning. Bedömningen av planens konsekvenser anses tillräcklig på denna punkt. Beskrivningen kompletteras.

31. Anmärkning 31

- Tycker att naturen i området skall bevaras för rekreation och att det börjar finnas för få orörda områden som detta i Finland, där tystnaden och mörkret är ovärderligt.
- Tycker att det skall göras en miljöutredning av Mastbackaområdet innan beslut om delgeneralplan fattas. På området finns nejdens största spelplats för tjädrar och den är i farozonen om projektet förverkligas.

Bemötande: Det finns inga regler för på vilket sätt tysta och mörka områden ska beaktas i planläggning. Beaktandet av dessa områden är således helt upp till kommunen om och på vilket sätt man vill beakta dessa. Mindre än 1% av hela planläggningsområdets areal kommer påverkas av markarbeten och dylikt för att kunna förverkliga området. Området kan även i fortsättningen nyttjas i rekreativ syfte.

Det är Södra Österbottens NTM-central som tar beslut om huruvida en miljökonsekvensbedömning ska göras för vindkraftsprojekt. I detta fall krävdes inte detta, utan tillräckliga utredningar kan uppgöras i samband med planläggningsprocessen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet. Utredningarnas tillräcklighet utvärderas av ifrågavarande myndigheter.

32. Anmärkning 32

- Är orolig över konsekvenserna som Mastbacka vindkraftsområde i nuvarande omfattning kan medföra. Först över hur naturen skulle förändras och påverkas. Att ett enhetligt skogsområde splittras upp påverkar den mångfald av arter som behöver ha ett stort och orört område att röra sig på, allt från mindre gnagare till större rovdjur. Hur boskap och nötkreatur påverkas av t.ex. infraljud och buller från vindkraft är vetenskapligt sett utforskat, och nu som då spekuleras det mycket i de aspekterna. På området finns även nejdens största spelplats för tjädrar och den är i farozonen om projektet skulle förverkligas.

Bemötande: Som underlag för delgeneralplanen har utredningar gjorts för att säkerställa att djur och natur inte orsakas oskäliga konsekvenser pga. ett ev. förverkligande av vindkraftsparken. Utredningarnas tillräcklighet har bedömts i samarbete med Södra Österbottens NTM-central och andra myndigheter med expertis inom dessa områden.

- Citerar Rebecca Pettersons kolumn i ÖT 27.8: "Problemet är bara att jag har svårt att se Mastbacka vindkraftspark som någon långsiktig lösning på ett långsiktigt problem. Jag ser däremot att det är en kortsiktig lösning med långsiktiga negativa konsekvenser på omgivningen."

Är orolig över vindkraftverkens närhet till bostäder och den störning det kommer att orsaka människan. Påpekar att tysta och mörka områden blir det bara mindre och mindre av, och att detta kan locka till större inflyttning i kommunen. Men är nu oroad att den aspekten tas bort för dem som vill bo i Pedersöre. Anser att tysta och mörka områden med mångfald är viktiga att skydda och bevara.

Bemötande: I Pedersöre finns ca 13 000ha tysta områden. Eftersom beaktandet av tysta och mörka områden inte bevakas av någon myndighet är det kommunen som ska ta ställning till

på vilket sätt de tysta och mörka områdena ska beaktas. I kommunen finns inga riktlinjer för på vilket sätt de tysta och mörka områdena ska beaktas vid planläggning och därför måste bedömningen ske från fall till fall.

- Kräver att en miljöutredning görs innan beslut fattas.

Bemötande: Det är Södra Österbottens NTM-central som tar beslut om huruvida en miljökonsekvensbedömning ska göras för vindkraftsprojekt. I detta fall krävdes inte detta, utan tillräckliga utredningar kan uppgöras i samband med planlägningsprocessen.

33. Anmärkning 33

- Anser att Mastbackaprojektet rullar vidare i planeringen av en enda förkastlig orsak: kommunens beslut om säkerhetsavstånd 9x navhöjd. Staffan Asplund uttalade sig tydligt i Österbotens Tidning och sade att med två kilometers säkerhetsavstånd kan projektet inte förverkligas. Därefter sade han att han pratat med partirepresentanter i Pedersöre och sagt att med en 9x-regel så lyckas bygget. Kort därefter klubbade fullmäktige igenom en 9x-regel - trots att Social- och Hälsovårdsverket varit i kontakt med kommunen och rekommenderat 10x.

Bemötande: Principbeslutet om minimiavstånd är ett politiskt beslut som inte har tagits inom ramen för planläggningen av Mastbacka vindkraftspark utan som ett separat principbeslut. Som underlag för delgeneralplanen har separata utredningar gjorts som kompletterar principbeslutet. Om resultaten i principbeslutet och utredningarna följs ska inga betydande konsekvenser uppstå.

- Påpekar att det är alldeles uppenbart vad som händer här. Man har sopat banan för Etha Wind. 9x-regeln kom till för att skydda vindkraftindustrin från lokalbefolkningen, inte för att skydda lokalbefolkningen från vindkraften. Säger att hen fortfarande inte sett några tecken på att merparten av kommunrepresentanter och fullmäktige medlemmar har någon aning om vad som är på gång i kommunen med vindkraften.

Bemötande: Noterat. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet.

- Påpekar att under två års tid har kommunen fått in mängder av seriösa argument mot vindkraft, men att merparten bemöts slentrianmässigt genom att hänvisa till att det gjorts de undersökningar som krävs, att det ena och det andra är lagligt etc. Innan någonting annat görs borde kommunen på allvar börja diskutera invånarnas verklighet: hur skall kommunen hantera och ta ansvar för värdebortfall i närliggande bostäder? Vem ringer till bolaget när det sålts till utländska investeringsbolag och kraftverken för mera oljud än det var meningen? Hur skall kommunen hantera det om/när någon anmäler hälsoproblem till följd av vindkraften? Hur hanterar kommunen eventuella invånare som tvingas flytta och inte får sina hus sålda? Hur skall kommunen hantera allemansrätten ifall det visar sig flyga isbitar från vingarna om vintern? Vem ska betala rivningskostnader i framtiden ifall garantisummorna inte räcker till? Hur tänker kommunen kring detta att många menar att det inte kommer att vara attraktivt att bosätta sig nära vindkraftsindustriområden? Viktiga och avgörande frågor som dessa tigs ihjäl. Ta tag i dem!

Bemötande: Noterat. Alla ovan nämnda frågor är inte möjliga att besvara inom ramen för planläggningen. Allt utreds och bedöms enligt gällande lagstiftning och praxis. Då det kommer till ärenden som berör eventuella störningar som kan orsakas under driften av vindkraftverken finns lagstadgade metoder att ta till, t.ex. miljötillstånd. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet.

34. Anmärkning 34 (35)

- Förnyar alla nämnda punkter i tidigare framlagda dokument.
- Påpekar att hen inte har fått svar på alla frågor som hen har presenterat och de svar som getts har varit kringgående och inte tillfredsställt anmärkaren.

Bemötande: Noterat. Alla frågor besvaras under tjänstemannaansvar och utgående från tillgängliga fakta.

- Påpekar att Pedersöre kommun inte har hört invånarna och intressenterna som man enligt markanvändnings- och bygglagen och andra lagar som berör planläggning skall göra. Anmärkarnas krav och frågor har inte beaktats, och anmärkaren anser att invånarnas egentliga påverkningsmöjligheter är till den grad att den just och just uppfyller kraven som paragraferna ställer, och att man inte har förverkligat ömsesidigt hörande.

Bemötande: Invånarna har hörts helt i enlighet med vad markanvändnings- och bygglagen föreskriver. De anmärkningar som har kunnat beaktas med stöd av lagstiftningen och andra föreskrifter har beaktats i den omfattning som är möjligt. När det gäller vindkraft kan inte alla problem lösas genom planläggning.

- Kritiserar hur man behandlat inkommen respons i utkastskedet och kräver att man behandlar responsen på ett sånt sätt som lagen antyder på, så att ömsesidighet och påverkningsmöjlighet förverkligas.

Bemötande: Invånarna har hörts helt i enlighet med vad markanvändnings- och bygglagen föreskriver. De anmärkningar som har kunnat beaktas med stöd av lagstiftningen och andra föreskrifter har beaktats i den omfattning som det är möjligt.

- Kräver att det görs en MKB-process på basen av den stora mängden respons. Vindkraftparkens placering är mitt i mörka och tysta områden, och har negativa effekter på miljön och omgivningen.

Bemötande: Det är Södra Österbottens NTM-central som tar beslut om huruvida en miljökonsekvensbedömning ska göras för vindkraftsprojekt. I detta fall krävdes inte detta, utan tillräckliga utredningar kan uppgöras i samband med planlägningsprocessen.

Eftersom beaktandet av tysta och mörka områden inte bevakas av någon myndighet är det kommunen som ska ta ställning till på vilket sätt de tysta och mörka områdena ska beaktas. I kommunen finns inga riktlinjer för på vilket sätt de tysta och mörka områdena ska beaktas vid planläggning och därför måste bedömningen ske från fall till fall.

- Kräver att kommunen skall kräva miljötillstånd för kraftverken samt att det görs en inomhusbullermätning nattetid. Lagen förbjuder att utsätta människors hälsa för risker och det finns en gräns på inomhusbuller nattetid, också ljudets kvalitet och frekvens skall beaktas.

Bemötande: Delgeneralplanen har gjorts i enlighet med lagstiftningen och de riktlinjer som finns och slutsatsen är att inga oskäligen olägenheter ska uppstå på grund av vindkraftsparken. På basen av detta kan konstateras att det inte föreligger behov av miljötillstånd för att kunna förverkliga planerad verksamhet.

- Kräver att kommunen att utreda och publicera utlåtandet från den sakkunnige inom medicin, vilka hälsorisker som vindkraftverk förorsakar i närområdet för åldringar, epileptiker, pacemaker-användare samt hörselskadade.

Bemötande: Projektet utvärderas genom utredningar och konsekvensbedömningar vars innehåll, omfattning samt tillräcklighet utvärderas av berörda myndigheter. Vid planläggningen ska de lagar och föreskrifter som finns för planläggningen av vindkraftsparken i Finland följas.

- Ifrågasätter kommunens tillvägagångssätt på hur man bestämmer minimiavståndet till bostadshus. Social- och hälsovårdssektorn ansvarar för det egna förvaltningsområdets punkter och är där sakkunnig. Sektorns ansvarsområde är bl.a. att säkerställa en trygg boendemiljö. Anmärkaren påpekar, att kommunstyrelsen inte är sakkunnig inom hälsofrågor, och att varken kommunstyrelsen eller myndigheterna har rätt att avgöra, eller försöka påverka social- och hälsosektorns krav eller rekommendationer på minimiavstånd till vindkraftverksbyggnad.

Bemötande: Det är Miljöministeriet som utarbetas regler och riktlinjer för på vilket sätt t.ex. buller- och skuggeffekter ska utredas och de utredningar som har uppgjorts är uppgjorda i enlighet med gällande direktiv. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet. Kommunfullmäktige har utanför planlägningsprocessen tagit ett principbeslut om ett minimiavstånd på 9 X navhöjden mellan vindkraftverk och bostäder.

- Kräver att kommunen har en obunden fastighetsvärderare att uppskatta värdeminskningen skilt för varje fastighet, och kräver att kommunen förutsätter att vindkraftsbolaget skall stå för de kostnader som värdeminskningen leder till, samt andra långtidskonsekvenser.

Bemötande: Detta har utretts som en del i kommunens vindkraftsstrategi.

Gällande värdet på fastigheter till följd av vindkraftsutbyggnad finns information som visar både positiva som negativa effekter, ämnets internationella forskningsresultat är inte entydigt. Faktorer ss avstånd till vindkraftverken och dess synlighet kan även spela in.

Resultaten från vissa studier visar att vindkraft har signifikanta negativa effekter på fastighetsvärden på de näraliggande fastigheter i kommuner där invånare mestadels är mot vindkraft. I kommuner där invånarens attityder är mer positiva hittade han i sin tur inga signifikanta prisfall.

Det är mycket svårt att bedöma om vindkraft påverkar fastigheternas värde, men det som troligen är mer betydande faktorn är fastigheternas läge och kondition.

- Kommunen bör kräva av bolaget en tydlig demonteringsförsäkring. Kräver att försäkringen publiceras offentligt.

Bemötande: Noterat. Detta är ärenden som inte direkt har med planläggningen att göra. Demontering diskuteras närmare i den tekniska planeringen som efterföljer planläggningsprocessen.

- Kommunen skall kräva av bolaget en tydlig och offentlig återvinningsplan för kraftverkens delar.

Bemötande: Noterat. Detta är ärenden som inte direkt har med planläggningen att göra. Återvinning av material ska göras enligt berörda myndigheters direktiv.

- Kräver att kommunen har en veterinärmedicinsk sakkunnig att utreda hur och hur mycket kraftverken påverkar nötkreaturens hälsa vilka negativa ekonomiska effekter det har. Anmärkaren kräver kompensation för möjliga ekonomiska förluster.

Bemötande: I planläggningen stöder man sig på gällande lagar, riktlinjer och rekommendationer. Då man följer detta ska inte oskäligen olägenheter uppkomma.

- Anmärkaren kräver förklaring på hur sjön kommer att sprida bullret.

Bemötande: Ljudspridningen framgår ur bullerutredningen. Sjöarnas vattenytan inverkar på bullerspridningen vilket har beaktats i bullersimuleringen.

35. Anmärkning 35

- Samtycker med åsikt 34 och 35.

Bemötande: Åsikten noterad, se svar ovan.

36. Anmärkning 36

- Hoppas att det görs en miljöutredning innan något beslut tas. Tycker att människor har rätt att bo i lugn och ro på egen tomt utan att vindturbinerna attackerar på. Undrar vem som står för ersättningen då fastighetens värde sjunker, och vem som ersätter skadorna som ljudet föranleder till. Hen har blivit van vid tystnaden, om hen skulle uppskatta buller skulle hen bo i stan. Förklarar ännu att hen är emot Mastbacka vindkraftverk och industriområde.

Bemötande: Noterat. Det är Södra Österbottens NTM-central som tar beslut om huruvida en miljökonsekvensbedömning ska göras för vindkraftsprojekt. I detta fall krävdes inte detta, utan tillräckliga utredningar kan uppgöras i samband med planläggningsprocessen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet.

Olika studier har gjorts där fastigheternas värde har granskats. Enligt utredning uppgjord av Vindkraftsföreningen i Finland 03/2022 (Suomen tuulivoimayhdistys), finns inga klara samband mellan vindkraftsetablering och fastigheters värde.

37. Anmärkning 37

- Anser att en helhetsbedömning och värdering över alla planerade vindkraftsindustrier i Purmo området bör göras och att alla planer och förberedelser läggs på paus innan en helhetsbedömning och helhetskonsekvensbedömning är gjord.

Bemötande: På basen av avståndet mellan Purmo vindkraftsprojekt och Mastbacka vindkraftsprojekt kommer inte samverkan uppstå. Eftersom man inte kan veta om alla kommande projekt är det svårt att utföra påtalade helhetsbedömningar. I dagsläget finns inte ännu konkreta planer på övriga projekt varvid man inte kan göra realistiska bedömningar av alla konsekvenser. Landskapsbilden kommer dock förändras ifall fler områden förverkligas för vindkraft. Då det finns konkreta planer på olika projekt att ta ställning till kan noggrannare bedömningar göras. T.ex. kommer man vara tvungen att beakta Mastbacka i senare projekt. Konsekvenserna av samverkan kan kompletteras i planbeskrivningen.

- Saknar en analys på hur diverse planerade vindkraftverk kommer att påverka nybyggandet av bostadshus i Purmo i framtiden. Anser att en vindkraftsindustri i något skede kommer att inverka på var folk väljer att bygga sina hus. Oroar sig för att planerna kommer att inverka på boendemiljön och inställningen till Purmo som boendeplats, och att inflyttningen kommer att avta helt. Anser att en sådan analys borde vara en central del av olika bedömningar och begriper inte hur en så stor investering kan göras utan att genomföra nämnda analys. Förstår inte hur tjänstemän och politiker kan driva ett ärende utan att kunna svara på denna uppenbara fråga.

Bemötande: Genom vindkraftsetablering skapas automatiskt ett avstånd inom vilket man inte kan bygga. Byggande är heller inte självklart i alla lägen, oavsett om det finns vindkraft i närheten eller inte. I alla byar i Pedersöre har generalplaner för "byaområdet" uppgjorts. Enligt dessa har inte planerats någon utvidgning av bebyggelsen mot Mastbacka. Grundtanken i planering är ofta att kunna stöda sig på befintlig struktur.

- Påpekar att det finns en person med specialbehov som bor nära området, som nu riskeras att påverkas mera utav vindkraftsindustrin än någon annan i hela kommunen. Påpekar att ingen av kommunens tjänstemän, Esse Vind, anlidade konsultbolag eller kommunens politiker har besvärat sig för att ens försöka bekanta sig med de problem och utmaningar personen kan hamna i. Anser att det är läge för de ansvarsfulla politikerna att stiga fram och försvara dem som behöver försvaras.

Bemötande: I planläggningen förlitar man sig på gällande lagar, riktlinjer och rekommendationer. Då man följer detta ska inte oskäligen olägenheter uppkomma.

- Anser att det inte finns några som helst möjlighet att godkänna den nu presenterade delgeneralplan, att det är i Purmo och i Purmos närområde för många projekt pågående samtidigt som påverkar en helhet som ingen har kontroll över.

Bemötande: Projektet har utretts i enlighet med rådande finsk lagstiftning och miljöministeriets riktlinjer, alla pågående officiella projekt har noterats. Inga betydande konsekvenser uppstår till följd av planens förverkligande.

38. Anmärkning 38

- Anser att tysta och mörka områden i Pedersöre är en betydligt viktigare och dyrbarare naturtillgång med bevisligen positivare effekter än en vindkraftspark. Det finns inga bevis på att vindkraft har någon som helst positiv inverkan på miljön, däremot förstör utvinnandet av materialet, frakter och infrastrukturen runt hela projektet bevisligen miljön. Våga vara en modig kommun och bevara vår vackra natur och vårt rika djurliv istället för att följa massan och

pengarna. Jämför utbyggandet av Esse å utan laxtrappor som förstört för både människor och djur, framför allt flodpärlmusslan.

Bemötande: Åsikten noterad. Planläggningens syfte är att hitta kompromisser mellan olika intressen. Kommunfullmäktige tar slutgiltigt beslut om att godkänna planen när de anser att materialet är tillräckligt bra så att de känner sig bekväma med att ta beslut i ärendet.

39. Anmärkning 39

- Jag är en Markbybo som flyttat till Nykarleby. I framtiden skulle jag såklart vilja flytta tillbaka ut på landet, men blir vindkraftsparkerna som planeras i Pedersöre av kan jag inte säga att jag vill flytta tillbaka. Det påverkar inte bara en by, en kommun, utan betydligt många fler. Känslan man får är att det är pengar som styr det hela, låt det inte vara så. Använd sunt förnuft, ni "lånar" ju faktiskt bara Pedersöre av oss unga. Det behöver finnas något att lämna över till oss också.

Bemötande: Åsikten noterad. Planen har gjorts i enlighet med miljöministeriets direktiv gällande planläggning av vindkraftsparker och byggandet av en vindkraftspark bedöms inte orsaka oskäliga konsekvenser. Kommunfullmäktige godkänner planen när materialet bedöms vara tillräckligt för att kunna ta ett välgrundat beslut.

40. Anmärkning 40

- Kräver att det görs en miljöutredning av Mastbackaområdet innan beslut om delgeneralplan fattas. På området finns nejdens största spelplats för tjädrar och den är i farozonen om projektet förverkligas!

Bemötande: Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planlägningsprocessen, vilka ska ge tillräckligt med information för att politikerna ska kunna ta beslut i ärendet. NTM-centralen bedömer utredningarnas tillräcklighet. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet.

41. Anmärkning 41

- Tycker att Pedersöre inte skall ha någon vindmölla, får de dit några så har de hela vindparken åt ungdomarna som växer upp i Pedersöre, vilket kan leda till att ingen vill bo här. Läste i Vasabladet att Korsnäsborna vill ha minst 3km från närmaste egnahemshus. Påpekar att invånarna i svenska Norrbotten är mycket ledsna där det byggs vindkraft, landskapet blir förstört och folket får lida. Samma blir det i Pedersöre om vindkraften kommer hit, kommunfullmäktige skall tänka långsiktigt och fundera hur det ser ut efter 30–40 år.

Bemötande: Åsikten noterad. Pedersöre kommun beslutar slutligen om planens godkännande. Kommunens målsättning är att göra beslut som gynnar kommunen och invånarna som helhet.

42. Anmärkning 42

- Kräver att det görs en noggrann miljöutredning innan beslut om delgeneralplanen fattas. Påpekar att det på området finns bl.a. Tjäderspelplatser, ett björnide som störs av infraljudet, björnen störs i sin sömn och vaknar för tidigt. Många andra viktiga miljövärden går förlorade.

Bemötande: Allt behövliga utredningar görs som inom ramen för planlägningsprocessen. Alla naturvärden i området beaktas.

- Anser att naturinventeringen är rena beställningsarbetet, luktar styrning och korruption långa vägar. Totalt intetsägande.

Bemötande: Åsikten noterad, utredningarnas innehåll och tillräcklighet utvärderas av berörda myndigheter. Utredningarna anses tillräckliga av ifrågavarande myndigheter.

- Tycker att avståndet 9x navhöjden till bosättning också är ett exempel på mygel och maktfullkomlighet hos de ledande högsta beslutfattarna i Pedersöre. Bevisa att ni vet bättre och är klokare än Social och Hälsoverket! Följ deras minimirekommendation om 10x navhöjden.

Bemötande: Åsikten noterad. Kommunfullmäktige har utanför planlägningsprocessen tagit ett principbeslut om ett minimi- avstånd på 9 * navhöjden mellan vindkraftverk och bostäder. Som underlag för delgeneralplanen har separata utredningar gjorts som kompletterar principbeslutet.

- Anser att det borde vara uppenbart för alla beslutsfattare att Mastbacka vindkraftverksprojekt slutar med konkurs, hänvisar till reportage i ÖT.

Bemötande: Åsikten noterad.

- Vill att det redogörs rivningskostnader och vad som bör rivas, vad som får lämnas kvar, avfallshantering osv. Redogör för garantier på storleken på medel, som kommunen förfogar över. Vem som är rivningsskyldiga efter en konkurs, är det alla markägare, tomtägare eller alla arrendatorer i proportion till inkomsterna av projektet?

Bemötande: Aktören kommer uppgöra en rivningsplan i samband med bygglovsprocessen.

- Har förstått att markägarna har en plan på hur de skall undgå rivningens kostnader, att de bildar ett aktiebolag som köper upp all berörd mark för t.ex. 1€. Bolaget har som uppgift att riva och skrota VKV-byggen. P.g.a. bristande medel går också detta bolag i konkurs, då återstår endast kommunen. Hänvisar till ÖK som exempel.

Bemötande: Åsikten noterad. Säkerheter för rivningskostnader är privaträttsliga avtal mellan aktören och markägarna.

Hävdar att ca 50 hushåll i Nordanå är allvarligt hotade och störda till liv och hälsa. Sjukvårdsbehovet ökar, både för verkliga och inbillade åkommor. Reproduktionen av nya Nordanåbor är allvarligt hotade av detta projekt.

Bemötande: Åsikten noterad.

- Påpekar att förvaltningsdomstolen förbjöd byggande av 10st VKV i östra Finlands ödemark, de hotade vargen reproduktionsmöjligheter. Måste vi ha domstolsbeslut på detta projekt också? Borde inte fullmäktige och styrelsens medlemmar fatta och begripa detta? De består ju av kloka djurbönder, barnmorskor och andra välutbildade personer.

Bemötande: Tillräckliga utredningar har uppgjorts i planläggningen, planen uppfyller innehållskravet uppställs i lagstiftningen. Över fullmäktiges beslut finns besvärsmöjlighet till förvaltningsdomstolen.

- Frågar sig vem är ansvarig för värdeminskningen på fastigheter i Purmo?

Bemötande: En delgeneralplan bedöms inte påverka värdet på planlägningsområdets fastigheter på ett negativt sätt. Se även ny utredning i frågan, uppgjord av Vindkraftsföreningen i Finland;

<https://tuulivoimayhdistys.fi/ajankohtaista/tutkimukset-ja-julkaisut/tutkimukset/taloustutkimus-ja-fcg-tuulivoimalat-eivat-vaikuta-asuinkiinteistojen-hintoihin>

- Anser att detta galna projekt har drivits fram i skydd av pandemin, munskydd, mötesförbud, demonstrationsförbud mm. Därtill att kontakten har varit elektronisk och via distans, vilket har gjort att en stor del av den äldre befolkningen har ställts utanför processen. D.v.s. avsaknad av demokrati. Tycker att hela processen skall tas om när läget det medger.

Bemötande: Trots att planlägningsprocessen förlöpt under ovanliga förhållanden, har tillgången till information eller material inte påverkats. Om projektet har informerats på sedvanligt sätt. Presentationstillfällen har även ordnats som live-tillfällen i mån av möjlighet och vid dessa tillfällen har antalet deltagande alltid varit över hundra personer i alla möjliga åldrar.

- Anser att om detta projekt förverkligas i sin nuvarande form, är det mest korkade beslut Pedersöre kommun någonsin har fattat.

Bemötande: Åsikten noterad.

- Säger att detta projekt ökar miljöbelastningen, höjer koldioxidutsläppen, höjer kommunens utgifter, höjer elkonsumenternas elpris, gör Purmo och Nordanå till en omöjlig plats att bo på för långa tider.

Bemötande: Åsikten noterad. På basen av uppgjorda utredningar (buller, skugga, synlighet) anses inte Purmo eller Nordanå bli oskäligt påverkade till följd av vindkraftverkens förverkligande.

43. Anmärkning 43

- Anser att det bör göras en miljöutredning innan beslut tas. Ett sådant ingrepp som eventuellt bygge av vindkraftverk utgör på natur o miljö kräver att så mycket fakta som möjligt insamlas och avvägs i beslutet.

Bemötande: Det är NTM-centralen som tar beslut om huruvida det finns behov av att göra en miljökonsekvensbedömning. I detta projekt krävs inte detta, utan tillräckliga utredningar kan uppgöras i samband med planlägningsprocessen, vilka ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet.

44. Anmärkning 44

- Kräver en miljöutredning av Mastbackaområdet innan beslut om delgeneralplan tas.

Bemötande: Åsikten noterad, utredningarnas innehåll och tillräcklighet har utvärderats av berörda myndigheter. Uppgjorda utredningar anses tillräckliga.

45. Anmärkning 45

- Pedersöre kommun bör värna om sina invånare framom vindkraftsbolagen.

Bemötande: Kommunens avsikt är att ta sådana beslut som gynnar kommunen och invånarna som helhet.

46. Anmärkning 46

- Menar att Mastbacka området är kanske det mest opassande området för vindkraften i hela Pedersöre. Hela Mastbacka området är ett mörkt och tyst område, och dessa områden bör bevaras så länge som möjligt, så våra kommande generationer har också möjlighet att koppla av en stund från den allt mer hektiska vardagen. Pedersöre borde ta time-out gällande alla vindkraftsplaner, för utvecklingen av vindkraften och andra energiformer utvecklas i så snabb takt i nuläget, och speciellt vindkraftstekniken är redan föråldrad innan projekten har hunnit bli klart.

Bemötande: Åsikten noterad. Planområdet ligger på ett område som enligt Österbottens förbunds utredning klassificeras som tyst område med landsbygdshimmel (enligt Bortle-skalan). Enligt Pedersöre kommuns utredning av tysta och mörka områden kan Mastbacka vindkraftspark inverka på tystnaden vid delar av Stora Angjärv som ingår i natura 2000-nätverket och delar av Esse å (rekreationsled) eftersom de ligger inom 2 km från planområdet. Enligt kommunens utredning kan 500–950 ha av de tysta områden i kommunen komma att påverkas av Mastbacka vindkraftspark. Av kommunens tysta områden med naturvärden och rekreationsvärden kan 1–5 ha komma att påverkas av vindkraftsparken. Det finns inga riktlinjer för på vilket sätt tysta och mörka områden ska beaktas vid planläggning av vindkraftsparker. Eftersom kommunen inte heller har riktlinjer för detta tas besluten som berör påverkar tysta

och mörka områden från fall till fall. Området har granskats utförligt via planläggningsprocessen och alla utredningar som uppgjorts.

47. Anmärkning 47

- Önskar att en kritisk granskning görs kring Mastbacka vindkraftsområde då det med största sannolikhet påverkar närmiljön och de som bor o vistas i närheten av det planerade området.

Bemötande: Området har granskats utförligt via planläggningsprocessen och alla utredningar som uppgjorts.

48. Anmärkning 48

- Kräver att det görs en miljöutredning av Mastbackaområdet innan beslut om delgeneralplan görs. På området finns en stor tjäderplats som det finns risk för att förstörs. Samt så finns risk för stora förändringar i landskapet och naturupplevelser som försvinner. Påpekar att det finns risk för att is slungas in i skogen, vilket innebär en hälsorisk i samband med avverkning av skog. Brand och is-risk skall redas ut före beviljande av bygglov. Kemikaliehanteringen är lika oberoende på storleken av vindkraftverken, det bör göras en utredning på vilka kemikalier som används. Planeringen av vindkraftverken strider mot kommunens generalplan samt Österbottens förbunds landskapsplan, samt mot bevarande av gröna och tysta och mörka områden. Buller anvisningar från Miljöministeriet är föråldrade. Buller påverkar hälsan och Mastbacka vindkraftverk är alltför nära bebyggelse. Utredningar om miljö och djur tas upp. Men hälsomyndigheterna borde även reda ut grundligare hur människan påverkas.

Bemötande: Det är NTM-centralen som tar beslut om huruvida det finns behov av att göra en miljökonsekvensbedömning. I detta projekt krävs inte detta, utan tillräckliga utredningar kan uppgöras i samband med planläggningsprocessen, vilka ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet.

Alla verksamhetsformer föranleder vissa risker/konsekvenser, vilka har bedömts i planläggningsarbetet. Myndigheters direktiv ska följas vid uppgörande av t.ex. räddningsplan och vid kemikaliehantering i området.

I området finns inte gällande delgeneralplan. Området finns med i den strategiska generalplanen som ett potentiellt vindkraftsområde. Projektet är inte motstridigt till gällande landskapsplan, eftersom området inte har utretts för vindkraftsproduktion med 10 vindkraftverk eller fler. Det betyder att kommunen själv beslutar om utredande av områden med mindre antal vindkraftverk. Det finns inga nationella regler för hur tysta och mörka områden ska beaktas vid planläggning av en vindkraftspark och eftersom kommunen inte har några riktlinjer för detta tas besluten som berör dessa områden från fall till fall.

49. Anmärkning 49

- Kräver att det görs en miljöutredning av Mastbackaområdet innan beslut om delgeneralplan fattas. På området finns nejdens största spelplats för tjädrar och den är i farozonen om projektet förverkligas. De planerade vindmöllorna på Mastbackaområdet kommer även att påverka produktionsdjuren (mjölk- och kött djur) som finns vid Sexsjö (två ladugårdar) och i Lappfors (tre ladugårdar). Många av dessa djur betar ute sommartid eller har möjlighet till rasthagar utomhus även vintertid. Hur påverkas djurhälsan, uteblir brunst och korna inte blir dräktiga? En rekonstruktion bör göras genom att uppföra så många master som vindmöllor är tänkta att byggas och vara lika höga som vindmöllorna och förses med blinkande ljus och avge maxdecibel tillåten ljudnivå. Under 1-2 år bör mätningar genomföras för att kunna få klarhet i hur vindmöllorna påverkar både djur och människor.

Bemötande: Åsikten noterad, utredningarnas innehåll och tillräcklighet har utvärderats av berörda myndigheter. Uppgjorda utredningar anses tillräckliga. Bullermätningar kan utföras efter ett eventuellt förverkligande för att säkerställa att alla krav uppfylls. På detta sätt kan säkerställas att både människor och djur inte kommer lida av oskäliga olägenheter.

50. Anmärkning 50

- Anser att planområdet är synnerligen olämpligt för industriell vindkraft. Inom området finns nejden största spelplats för tjädor och skogsfåglar över lag är mycket känsliga för förändringar. Dessutom är de planerade vindkraftverken placerade alltför nära bebyggelse. Planområdet ligger därtill i Österbottens tystaste och mörkaste område vilket Österbottens förbund har klassat som viktiga områden just därför. Där skall inte byggas industriell vindkraft utan kommunen kan föreslå områden nära Bennäs där det redan finns inritat områden för vindkraft och där bullernivån är högre än på Mastbacka.

Bemötande: Området har granskats utförligt via planlägningsprocessen och alla utredningar och övriga analyser som uppgjorts. Den planerade verksamheten har anpassats enligt de värden som finns inom området på ett sätt som inte leder till oskäligen olägenheter. Vid bedömningen av utredningarnas tillräcklighet har myndigheter med expertis inom respektive områden varit involverade.

- Eftersom det inte tidigare gjorts mätningar på buller från så stora vindkraftverk som planeras på Mastbacka så verkar det orimligt att Etha Wind kan lova att det inte kommer att störa befolkningen. Den lägsta tillåtna bullernivån enligt lagen är 25 dB då inget bakgrundsbuller förekommer. Det finns inga ständiga bakgrundsbuller på Mastbacka och därför tar beslutsfattarna en stor risk i att förorda detta projekt. Jakobstads Social- och hälsovårdsverk har i sina rekommendationer lagt 10 x navhöjden som avståndsgräns till bebyggelse för att säkerställa att befolkningen inte lider av bullret. Det är ytterst svårt att förstå hur ett kortare avstånd gick igenom i fullmäktige. Beslutet gjordes inte med invånarnas hälsa i åtanke utan gjordes för att Etha Winds Vd kom överens om avståndet med partierna i Pedersöre fullmäktige. Avståndet 9 x navhöjden behövdes enligt Etha Wind för att bygget skulle kunna förverkligas över huvudtaget. Närmaste bebyggelse är Västerbacka i Lappfors. Där finns en familj som har barn med hörselskador och Cochleaimplantat. Har någon kontaktat dem eller funderat på hur hörbart och icke hörbart ljud påverkar dem? Om inte så vore det hög tid att göra det. Det finns många undersökningar som bevisar att infraljud är och hörbart buller är skadligt för människan.

Bemötande: Området har granskats utförligt via planlägningsprocessen och alla utredningar och övriga analyser som uppgjorts. Den planerade verksamheten har anpassats enligt de värden som finns inom området på ett sätt som inte leder till oskäligen olägenheter. Bullermätningar kan utföras efter ett eventuellt förverkligande, gällande bullerkrav ska följas.

Det är svårt att ta ställning till alla, och mer specifika, frågor i en planlägningsprocess. Enligt den information som har legat till grund för planeringen och bedömningen av detta områdes lämplighet för vindkraftsproduktion, föranleder inte projektet några oskäligen olägenheter.

- Enligt Etha Wind så skall man kunna röra sig fritt i området. Jakt och rekreation påverkas inte av vindkraftverken. Ändå säger man att det kan orsaka fara för rekreationen vintertid eftersom vindkraftverkens faro-område är belägna kring de befintliga skogsbilvägarna. Området kommer att vara utrustat med varningsbelysning då det finns risk för iskastning. Skall vi ha en sådan industri mitt i skogen där folk faktiskt jagar och rör sig vintertid? Vill ha svar på hur man riktigt tänker då man nästan i samma mening säger att området är säkert att röra sig på. Industriområden är utrustade med varningsskyltar, det är inte områden klassade som mörka och tysta. Mastbacka skall inte vara ett industriområde.

Bemötande: Med de flesta verksamheter följer vissa begränsningar, även om man kan använda området i rekreationssyfte som tidigare. En allmän aktsamhet kommer att behöva iaktas då man rör sig i området under specifika tidpunkter.

- Som vi kan se på 3D-modellerna så kommer vindkraftverken att ha en stor inverkan på landskapsbilden. Från flera platser kommer människoögat att fokusera på snurrande kraftverk istället för att vila på en skogsrand eller himmel. Detta förstör upplevelsen av lugn och ro.

Bemötande: Detta är korrekt, verksamheten kommer från ställvisa platser påverka landskapsbilden i olika utsträckning. Detta är en naturlig konsekvens av denna typ av verksamhet.

- I det stora hela verkar det som om våra beslutsfattare inte lagt sig in i vad en vindkraftsindustri har för negativa effekter. Det bevisar det som nämnts tidigare om avståndet till bosättning. Kommunen har enbart haft den saftiga fastighetsskatten för ögonen vid sitt beslut. Med tanke på latlåxan som kom med Abo Winds projekt så vore det lämpligt att fullmäktige läser på om vindkraft innan man godkänner delgeneralplanen för Mastbacka. Det finns alltför många frågetecken kring hälsa och miljö som bör utredas före ett beslut tas.

Bemötande: Kommunens målsättning är att göra beslut som skall gynna kommunen, och därigenom invånarna, som helhet. Avsikten är att tillräckliga utredningar uppgörs i samband med planlägningsprocessen. Utredningarna ska ge tillräckligt med information för att kunna ta ställning till planen. Beslutsfattarna bestämmer i sista hand om beslutsunderlaget är tillräckligt för att ta beslut i ärendet. Utredningarnas tillräcklighet bedöms i samarbete med myndigheter med kunskap om respektive ämnesområde.

51. Anmärkning 51

- Kräver att det görs en miljöutredning av Mastbackaområdet innan beslut om delgeneralplan fattas. På området finns nejdens största spelplats för tjädrar och den är i farozonen om projektet förverkligas!

Bemötande: Åsikten noterad, utredningarnas innehåll och tillräcklighet har utvärderats av berörda myndigheter. Uppgjorda utredningar anses tillräckliga.

52. Anmärkning 52

- Kräver bättre naturinventering och hälsoundersökning.
- Vill att man presenterar samverkan mellan andra kommuners planer och mål.
- Påpekar att man inte har informerat markägare utanför kommunen. Anser att man borde publicera planen offentligt om man skall framgå med projektet.

Bemötande: Berörda myndigheter har tagit del av uppgjorda naturinventeringar och inventeringarna har bedömts vara tillräckligt omfattande. Om det finns flera projekt i närheten av varandra görs bedömning av samkonsekvenserna om berörda myndigheter bedömer det vara nödvändigt. I detta skede är planeringen av Purmo vindkraftspark i beredningsskedet och det finns ännu inte konkreta planer för kraftverkens antal och placering vilket gör att det inte är möjligt att göra en tillförlitlig omfattande bedömning av samkonsekvenserna. Avståndet till pågående projekt för Purmo vindkraftspark är så långt att samverkan inte kommer uppstå gällande ljud- och skuggbildning men båda parkerna kommer att synas från vissa platser. Planbeskrivningen kompletteras med en preliminär bedömning av samkonsekvenserna.

Projektet har presenterats vid 3 informationstillfällen och allt material finns att tillgå offentligt på kommunens webbsida, vilket är en officiell informationskanal. Kungörelser har även publicerats i lokaltidningar. Material har även funnits tillgänglig på kommundgården ifall man inte har haft tillgång till internet.

53. Anmärkning 53

- Kräver att det görs en miljöutredning av Mastbackaområdet innan beslut om delgeneralplan fattas. På området finns nejdens största spelplats för tjädrar och den är i farozonen om projektet förverkligas.
- Påpekar att det finns människor i hans närhet som är sjuk i Ptsd, som är mycket ljudkänslig och inte tål blinkade ljus eftersom sjukdomen förvärras av det.
- Har planer på att flytta till Pedersöre men anser att de inte kan bo där om de planerar på att bygga vindkraft.

Bemötande: Åsikten noterad, utredningarnas innehåll och tillräcklighet har utvärderats av berörda myndigheter. Uppgjorda utredningar anses tillräckliga. Den planerade verksamheten har kunnat sammanfogas med värdena i området på ett sätt som inte leder till oskäliga olägenheter.

54. Anmärkning 54

- Funderar om man tagit i beaktande i planeringen att det finns fritidsbostäder ca 2km bort från vindkraftsområdet, har man beaktat fritidsbostädernas invånares åsikter och vilka möjligheter de har att påverka. Påpekar att de inte bor i Pedersöre, men har fritidsbostad intill Nörrån, och de inte har blivit kontaktade angående planering av vindkraftverket. Frågar sig om man kan bygga vindkraftsparken utan att man beaktat allas åsikter? Vad är minimiavstånd till en fritidsbostad, och hur påverkas människorna som har semesterbostäder nära vindmöllorna?

Bemötande: Alla åsikter i projektet tas i beaktande. Om projektet har informerats på sedvanligt sätt. Kommunens invånare har bjudits in till 3 informationstillfällen hittills under processens gång. Vid alla tillfällen deltog ca 100 eller fler personer. Alla bostäder (fritids- och fasta bostäder) har beaktats i projektet, bl.a. vid uppgörande av alla utredningar. Avståndet till närmaste fritidsbostad är ca 1,6 km. Detta avstånd uppfyller alla avståndskrav enligt uppgjorda utredningar.

55. Anmärkning 55

- Påpekar att vindkraftverken kan förorsaka skador för hälsan på flera olika sätt. Kritiserar att vi nu går framåt med byggande av vindkraftverk och hälsoundersökningar kommer först efteråt. Tycker att det är speciellt att man endast har bjudit in markägarna till ett informationstillfälle, anser att projektet påverkar även byborna.

Bemötande: Enligt det kunskapsunderlag som finns att tillgå från planläggning av tidigare projekt kommer inte projektet orsaka några oskäligen olägenheter. Kommunens alla invånare och övriga intresserade har bjudits in till 3 informationstillfällen hittills under processens gång. Vid alla tillfällen deltog ett stort antal personer. Informationsspridningen har varit betydande. Påverkningsmöjligheter har funnits under hela processen.